

DOMOVINA

Upravištvo in uredništvo »DOMOVINE« Ljubljana,
Knafljeva ul. št. 5. II nadstrop., telefoni od 3122 do 3126
Račun poštne hranilnice, podruž v Ljubljani št. 10.711

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 polletno 18, celo-
letno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12,
polletno 24, celoletno 48 din. — Amerika letno 1 dolar.

Za Slovenske gorice se moramo bolj brigati

Maribor, januarja.

Ze leta ne pomnimo v Slovenskih goricah toliko vremenskih nepravil. Pozni mraz lani pomladi, zaporedne poplave in potem dolgotrajna suša so nam lani skrótili letino. Krompirja in fižola ni niti za seme.

Krušno zrnje smo morali sicer dokupovati, vendar pa bolj pozno, ker smo si pač prej pomagali s krompirjem in fižolom. Letos pa že zdaj nimamo več žita. Pa tudi sadja letos nismo imeli mnogo. Zato pač za trdno upamo, da bomo deležni primerne deleža od 200 vagonov pšenice, namenjenih za siromašne kraje.

Edini pridelek, ki ga je še precej, je bil vino, toda kupcev ni.

Huda gospodarska nesreča za mejo so nadalje živinske kužne bolezni. Svinje obolevajo za kugo in rdečico, goveda pa za sli-navk oin parkljevko. Zadnja bolezen razsaja že od lanskega septembra, vendar pa je ob nastopu ostre zime malo prenehala.

Lani nismo pridelali niti ene petine povprečne množine živinske krme, a zaradi varnostnih ukrepov nismo smeli pasti živine.

Tako je še naša edina nada v stiski ostala neizkoriščena. Zdaj trgamo že slamo s strehe ter zbiramo stare pleve in smeti po skednjih da rešimo živino pogina. Živinske hleve smo izpraznili do polovice in nad polovico, zato pa nas že tepe pomanjkanje gnoj in mleka. Bridko občutimo že tri in pol meseca trajajočo prepoved vseh živinskih sejmov v Mariboru. Cene živin določajo mesarji in so zelo nizke. Vesti o lepih izvoznih cenah živine so za nas prazne pripovedke. V okuženih krajih ne smeš prodajati živino, čeprav jo krmiš z zadnjo slamo. V okuženih krajih ne smeš iz hleva s kravami in voli. To traja že tri mesece. Mislamo, da bi bil že čas, da se varnostni ukrepi omejijo le na okužene dvorce in da se spet dovolijo mariborski živinski sejmi. Pričakujemo tudi brezplačnega krmila in brezplačna živinska zdravila. Tudi davčne olajšave so nam nujno potrebne.

Draginja ob meji je zelo huda, čemur je delno kriva tudi draginja na oni strani. Vsekakor je potrebno, da se oblastva prav za mejo še posebno pobrigajo.

Tri leta prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo

Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Kioseivanov je dal glede na tretjo obletnico pogodbe o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo novinarjem tole izjavo:

»Potekla so tri leta, odkar je bila v Beogradu podpisana pogodba o večnem prijateljstvu in neomajnem miru med Jugoslavijo in Bolgarijo. Na ta način sta bili izraženi želja in volja dveh sosednjih bratskih narodov, da bi živela v miru in sporazumu ter se tako počutila vzajemno okrepljena v dneh, ko bi nastopila nevarnost. Čeprav je vsebina jugoslovensko-bolgarske prijateljske pogodbe kratka, je vendar njen pomen velikanski, ker je ta pogodba pomenila osnovno spremembo odnošajev med dvema državama, ki sta nekoč prestali hude izkušnje. Z njo so se ustvarili trajni pogoji za njihov miren razvoj in napredek. Istočasno je ta pogodba pomenila in še pomeni prispevek za utrditev miru na Balkanu, prispevek, ki je nadvse dragocen balkanskim narodom prav v burnih časih in sredi usodnih dogodkov, ki jih doživljamo. Pomen pogodbe postaja s časom čedalje večji. Razvoj prijateljskih, pristrčnih in zaupnih odnošajev, ki so se ustvarili in utrdili med jugoslovanskim in bolgarskim narodom, omogoča obema državama, da se posvečata miru in veri v bodočnost.»

Jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Marković je dal ob tej priliki bolgarskim novinarjem v Beogradu tole izjavo:

»V teh hudih časih, ki jih preživlja Evropa, mislim z velikim zadovoljstvom na po-

godbo večnega prijateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo ob priliki obletnice njenega podpisa. Ta zgodovinska listina ne pomeni le, da se je ustvarila popolna pristrčnost v bolgarsko-jugoslovenskih odnošajih, temveč predstavlja tudi važen prispevek za mir na Balkanu. Kakor doslej bo tudi v bodoče ta pogodba vir povoljnih odnošajev med obema narodoma. Povsem se zanašam na to, da se bodo v njenem okviru ustvarili med njima še vse tesnejši odnošaji.»

Na dan obletnice podpisa pogodbe o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo je zunanji minister dr. Cincar-Marković poslal predsedniku bolgarske vlade in zunanjemu ministru dr. Kioseivanovu brzojavko tele vsebine:

»O priliki obletnice podpisa pogodbe o večnem prijateljstvu med našima dvema bratskima narodoma, s katero so bile postavljene osnove za naše pristrčno sodelovanje v korist miru in napredka naših držav in Balkana, prosim vašo ekscelenco, naj sprejme moje najiskrenejše želje in izraze dobrih prijateljskih čustev.»

Dr. Kioseivanov je odgovoril našemu zunanjemu ministru dr. Cincar-Markoviću z nastopno brzojavko:

»Na dan triletnice podpisa pogodbe o večnem prijateljstvu in neskalskem miru med Jugoslavijo in Bolgarijo, s katero se je začela nova stran v zgodovini Jugoslavije in Bolgarske, med dvema sosednjima bratskima narodoma, s katero so se vzpostavili med njima odnošaji pristrčnega sporazuma in sodelovanja za varstvo njihovih koristi in ki je

prispevala k utrditvi miru na Balkanu, prosim vašo ekscelenco, naj blagovoli sprejeti najiskrenejše želje in zagotovilo o mojih najboljših prijateljskih čustvih.»

Cene krznu so poskočile

Na prostoru Ljubljanskega velesejma je bila 22. januarja 19. dražba krzna. Kakovost krzna, ki je bilo poslano v Ljubljano skoraj iz vseh krajev naše države, je bila v splošnem srednja. Najboljše so bile kune zlatice, dihurji in nekaj gorskih lisic. Zanimivo je, da je bila ena gorska lisica posebne kakovosti prodana za izredno ceno od 460 din. Kune zlatice so bile po večini temne, enakomerne barve, kar jim daje posebno ceno.

Na prodaj je bilo največ lisic, ki bi dosegle večjo ceno, če bi bil omogočen izvoz v Nemčijo in Italijo. Lisice za izvoz sploh ne pridejo v poštev, marveč so jih kupovali samo domači krznarji za uporabo v državi. Prejšnja leta je bila Nemčija vedno naimo-nejša kupovalka naših lisic. V ostalem pa gospodarske nevarnosti kot posledica vojne v Evropi niso vplivale na kupožijo. Najbolj-ši kupci so bili Američani, Francozi in Angležji, ki so se zlasti zanimali za kune zlatice, kune belice in dihurje. Letošnje kune zlatice in kune belice slovenskega izvora so bile vse prodane. Na žalost so bili letos kupci iz Nemčije in Italije slabo zastopani. Pač pa je bilo mnogo kupcev iz naše države. Na dražbi smo prodali skoraj vse razpoložljivo krzno.

Dopoldne je bila na veleseju običajna prosta prodaja kožuhovine, popoldne pa dražba. Cene, dosežene v prosti prodaji, so bile nižje od popoldanskih na dražbi. Tako so dosegle na primer lisice v prosti prodaji 100 do 120, na dražbi 120 do 180, kune zlatice 1300 do 1500, na dražbi 1400 do 1700, kune belice 400 do 500, na dražbi 750 do 900 din.

Dosežene cene za prvovrstno krzno so nastopne (v oklepaju so navedene cene, dosežene na dražbi 23. januarja lani): lisice poljske 110 do 124 (100), lisice gorske 120 do 180 (140), lisice gorske (poseben kos) 460, kune zlatice 1300 do 1700 (1000 do 1300), kune zlatice posebni kosi do 2000 (1500), kune belice 750 do 900 (550 do 600), dihurji 110 do 140 (80 do 110), vidre 500 do 600 (320 do 400), vidre (posebni kosi) 750, zajci zimski 10 (7), srne letne 25 (9 do 16), jeleni 41 (40), damjaki (šarenjaki) 29 (13), jazbeci 75 (70 do 76), divje svinje 30 (10), divje mačke 44 (50), pižmovke 40 (25), veverice zimске 14, podlasice rjave 3, podlasice bele 35, mačke domače 10, zajci domači 3 din, polhi brez zanimanja. Prihodna dražba krzna »Divje kože« na Ljubljanskem velesejmu bo 4. marca.

Predsednik angleške vlade je pojasnjeval razna vprašanja

Ministrski predsednik Chamberlain je tedni v spodnji zbornici odgovoril na več vprašanj angleških poslancev. Na vprašanje, ali namerava vlada zaradi napada na Finsko prekiniti državniške odnošaje s sovjetsko Rusijo, je odgovoril Chamberlain, da terja to vprašanje najskrbnejše preučitve.

Glede angleškega jamstva Belgiji je odgovoril, da je Anglija že z lokarnsko pogodbo iz leta 1925. prevzela obveznost, da priskoči Belgiji v primeru napada takoj na pomoč. To zagotovilo je bilo Belgiji večkrat ponovljeno, zadnjič v posebnem sporočilu angleškega poslanika belgijskemu kralju 22. avgusta preteklega leta. Chamberlain je še pripomnil, da je spodnja zbornica lahko pomirjena, ker bo Anglija svoje obveznosti takoj izpolnila, če pride do napada na Belgijo.

Dalje je sporočil ministrski predsednik Chamberlain, da sta angleška in italijanska vlada nedavno izmenjali vojaška obvestila o položaju v Sredozemlju in na Bliznjem vzhodu. To se je zgodilo na podlagi pogodbe iz leta 1938., ki določa izmenjavo takih obvestil v januarju vsakega leta. Chamberlain je tudi izjavil, da je angleška vlada v začetku preteklega leta stavila italijanski

vladi neke predloge glede spremembe ozemlja med italijanskimi vzhodno-afriškimi kolonijami in angleškim ozemljem v Vzhodni Afriki. V avgustu preteklega leta je italijanska vlada na to ponudbo odgovorila, da je ne more sprejeti. Vprašanje zahteva nadaljne preučitve.

Na vprašanje o položaju na Kitajskem v zvezi z akcijo Vangčingveja, ki bi sestavil kitajsko vlado na kitajskem ozemlju, zasledenem od Japoncev, je izjavil Chamberlain, da je na Kitajskem edina vlada, ki je priznana od angleške vlade, nacionalni obrambni svet pod predsedstvom maršala Čang-kajška.

Na vprašanje nekega poslanca je odgovoril Chamberlain, da so dobili angleški mornarji posebna navodila, da v bodoče preprečijo po možnosti potapljanje nemških ladij od njihovih lastnih posadk.

Hrvati proti zavlačevanju volitev

Zagrebski »Hrvatski dnevnik« je te dni znova naglasil, da je v sporazumu, ki ga je dr. Vladko Maček podpisal z Dragišo Cvetkovićem kot predsednikom vlade, jasno zapisano, da ima narodna skupščina, ki bo izvoljena, pripraviti vse potrebno za preureditev vse države. Zaradi tega po mnenju »Hrvatskega dnevnika« vsi predlogi in navedbe Jugoslovenske radikalne zajednice, ki so s tem v nasprotju, niso v skladu s sklenjenim in objavljenim sporazumom. »Nasprotno«, izvaja list, »ti predlogi vsebujejo dejansko zahtevo po spremembi sporazuma. Ta sporazum pa ima značaj dvostranskega čina, zato se ne more kar enostransko spreminjati. Hrvati so pristali na delno rešitev

hrvatskega vprašanja, ker je bilo izrecno dogovorjeno, da se bodo vsa ostala vprašanja rešila po volitvah. Zaradi tega Hrvati nikakor ne morejo pristati na to, da se ta sporazum proti njihovi volji spreminja.

Vprašanje preureditve države je tako važna reč, da smejo o njej odločati le pravi predstavniki naroda. Nič ne bo prisililo Hrvatov, da bi se vdali in da bi pristali na tako za Hrvate očitno neugodno rešitev. Sporazum, ki ga je podpisal dr. Maček kot vodja hrvatskega naroda, se mora spoštovati. Njegova sprememba ni mogoča brez pristanka dr. Mačka. Kdor misli, da bi moglo biti drugače, ta bo imel priložnost prepričati se o nasprotnem.

V Ameriki nameravajo izdelovati orjaške bombnike

V Douglasovih tvornicah v Santi Monici v Kaliforniji ilajo pripravljen načrt za zgraditev letala s 100 tonami, ki bo imelo šest motorjev. Tega letalskega orjaka so ponudili Vseameriški družbi za letalski promet. Letalo bo imelo 16 članov posadke in bo lahko nosilo poleg njih 1000 potnikov in goriva za 8000 km dolgo pot brez pristanka. Motorji bodo imeli 12.000 konjskih sil, dolžina trupa bo 55 m. razpon kril pa 95 m. Brzina letala bo 320 km pri zemlji, v višini 7500 m pa bo moglo razviti hitrost do 485 km na uro. Kabina

letala bo zgrajena tako, da ne bo prepuščala vode.

Po istem načrtu bi se mogel zgraditi bombnik, ki bi mogel nositi poleg posadke še 20 ton razstreliva in preleteti pot 10.000 km. V zvezi s tem načrtom se je pojavilo vprašanje zgraditve posebnih letališč, s katerih bi moglo novo ogromno letalo vzleteti. Letališče bi moralo biti betonirano, da bi moglo vzdržati velikansko breme. Ali bo prišlo do zgraditve tako orjaškega bombnika, je doslej še tajnost tvornice.

Rušilec „Ljubljana“ se je potopil

Eskadra naše vojne mornarice, ki je bila sestavljena iz rušilcev »Beograda«, »Ljubljane« in »Zagreba«, je priplula iz Boke Kotorske v Šibeniški kanal v sredo pozno popoldne. Prvi je zaplul v kanal rušilec »Beograd« za njim pa »Ljubljana« in »Zagreb«. »Beograd« se je brez težav vsidral v zahodnem delu luke. Za njim je plul rušilec »Ljubljana«, ki pa sta ga morska struja in silna burja vrgli proti hribu blizu vile Mojmir pri vходу v kanal. Pri udarcu je nastala na rušilcu »Ljubljana« odprtina v dolžini 20 metrov. Voda je takoj pričela vdirati v ladjo, ki se je le s težavo vlekla do rta Šipada, kjer jo je hotel poveljnik spraviti na plitvino. Na žalost pa so prenehali delovati stroji, ker je voda vdrla v oddelek za stroje, zaradi česar se je rušilec ustavil in so ga morali naglo zasidrati. Kmalu se je nagnil na stran in se potopil.

Ko se je zgodila nesreča, so pripluli razni vlačilci, da rešijo moštvo. Z rušilcev »Beo-

grada« in »Zagreba« so žarometi obsevali kraj nesreče. Na obali se je zbralo mnogo občinstva, ki je kljub hudemu mrazu in silnemu viharju opazovalo reševanje na morju. Ladja se je potapljala poldrugo uro. Oficirji in moštvo so bili na ladji do zadnjega trenutka in so nekateri poskakali z nje šele tedaj, ko se je že nevarno nagnila. Vlačilci so posadko rešili. Kakor uradno poročajo, je nesreča terjala le eno žrtev: strojnega inženjerja Griesbacha.

O nesreči pripovedujejo razne podrobnosti, ki govorijo o vzorni disciplini in neustrašnosti naših mornarjev. Mornarji nekaterih oddelkov niso hoteli iz ladje vse do tlej, dokler ni bila njena usoda zanesljivo zapečatenata. Zvesti dani prisegi so ladjo zapustili šele tedaj, ko je bila potopitev neogibna. Isto velja za oficirje, ki so do zadnjega trenutka ostali na svojih mestih, čeprav so videli, da je bilo ogroženo njihovo življenje. Zlasti hrabri so bili mornarji v

strojnici, ki so storili vse, da bi ladjo rešili. Nekateri so bili ranjeni.

Poveljnik ladje kapitan Ahlin je znan kot sposoben in vesten oficir. Ker je po mnenju strokovnjakov morje na kraju potopitve komaj 10 do 20 metrov globoko, bodo ladje skoro gotovo lahko dvignili in nato popravili, tako da škoda ne bo velika.

Dopisi

KRIŽEVCI (Smrtna kosa). Te dni je preminila ga. Marija Bratinova, mati načelnika v Murski Soboti g. dr. Franca Bratine. Dosegla je visoko starost 81 let. Za njo žaluje devet otrok, ki jih je vse lepo vzgojila. Dobri ženi blag spomin!

VOJNIK. Naš Sokol, ki vrši svoje kulturno poslanstvo v naši dolini z odrsko umetnostjo že dolgo vrsto let, otvori na pustno nedeljo 4. februarja svojo gledališko sezono z veseligrjo v treh dejanjih »Zadrega nad zadrego« v režiji br. Ivana Gorečana in scenariji br. Jožefa Viktorja, ki je vseskozi prepredena z vedrino nas spretno popelje v zdrave vaše razmere in nam nudi v dejanju res mnogo užitka. Sokolska gledališka družina, ki uživa v okolici velik sloves, je letošnje leto spopolnila svoj zbor igralcev z nekaterimi igralsko uglašenimi močmi, kar je vsekakor velika pridobitev za sokolski oder v Vojniku. Zato smo prepričani, da nam bo Sokol nudil za pustni čas prijetno nedeljsko popoldne, polno zabave. Predstava bo v posojilniški dvorani ob 3. popoldne. — Požrtvovalnim sokolskim delavcem želimo čim več uspeha in zadovoljiv obisk!

SREDIŠČE OB DRAVI (Smrtna kosa). Nedavno je umrl na Grabah pri Središču dolgoletni strojnik Zadravčevega paromlina g. Anton Kukovec, posestnik istotam. Nepozabni pokojnik je bil nenadkriljiv samouk v mehanični stroki ter je rad pomagal vsakomur, ki se je obrnil nanj. V zasebnem življenju je bil trden jugoslovenski nacionalist in poštenjak, kakršnih je malo. Bodi mu lahka domača gruda, njegovi duši pa svetil večna luč! Preostalih naše sožalje!

CVETKOVCI (Smrtna kosa). Te dni smo pokopali gospoda Jerneja Petka, bivšega župana bivše občine Cvetkovcev. Rajniki je bil značajan, napreden mož. Ob njegovem grobu se je hotel od rajnega posloviti g. Josip Lah iz Osluševcev, da mu g. župnik ni pustil govoriti. Zato objavljam govor v listu: »Stojimo ob grobu moža, ki je nedavno dosegel častljivo starost 82 let. Bil je posestnik v Cvetkovcih. V življenju je poleg veselja in radosti doživel tudi bridke ure. Ne vemo, katera bolečina je bila huiša, ali takrat, ko se mu je smrtno ponesrečila edina hčerka, ali morda takrat, ko je dobil soročilo, da mu je na Doberdobo padel prvenec Ivan, ali pa morda tedaj ko je pred 12 leti sormenjal svojo življenjsko družico na njeni poslednji poti. Poleg skrbi in dela za svojo hišo in svojo rodbino se je v svojih mlajših letih dolgo dobo udeleževal v odboru bivše občine Cvetkovcev. Leta 1921. je bil izvoljen za župana in v dobo njegovega županovanja snadalo zgradbo mostu čez Pesnico v Cvetkovcih, ustanovitev gasilnega društva in zgradba gasilnega doma. Gasilno društvo se mu je oddolžilo s tem, da ga je izvolilo za svojega dosmrtnega častnega predsednika. Ljudstvo mu ne bo postavilo spomenika in bronu ali tekla, saj si je postavil sam najlepši spomenik z zgradbo mostu in gasilnega doma, kakor tudi z ustanovitvijo gasilnega društva. — Tako sem na kratko opisal za sluge pokornika za javni blagor. Dragi Jernej, najlepša vam hvala in priznanje za vse, kar ste v javno dobro storili dobrega. Po izvršenem delu in po končani življenjski poti naj vam bo lahka domača gruda. Počivajte v miru!»

Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas

Politični pregled

Po neki vesti iz Pariza

se pričakuje v marcu ali ob koncu februarja nemški napad večjega obsega.

Baje je zdajšnji mir na zahodnem bojišču treba smatrati kot znak, da bo tak položaj ostal še nekaj časa.

Nizozemski zunanji minister Van Kleffens je imel v nizozemski poslanski zbornici daljši govor, v katerem je mnenje angleškega mornariškega ministra Churchilla, da se bodo morale nevtralne države pač priključiti Angliji in Franciji, ki se borita predvsem za svobodo malih držav, zavrnil in obsodil.

Nizozemska vidi svoje poslanstvo v tem, da ostane nevtralna in pripravljena, da svojo nevtralnost brani proti vsakomur.

Velesile enega in drugega vojskujočega se tabora morajo spoznati, da bi se ves vojni položaj do osnov spremenil, ako bi bili Belgija in Nizozemska prisiljeni, pridružiti se vojni. Kdorkoli bi napadel Nizozemsko ali Belgijo, bo zadel na odpor orožja. V nadaljevanju svojega govora je van Kleffens dejal, da bo morda res kmalu prišel čas, ko male nevtralne države ne bodo mogle več biti članice Zveze narodov, toda zdaj ta čas še ni napočil.

Italijanski list »Stampa« objavlja izjavo finskega zunanjega ministra Tannerja, ki je med drugim dejal:

Finska ni hotela vojne in se tudi nismo pripravljali za napad.

Mi smo zahtevali sovjetske Rusije ugoditi toliko, da bi se bila morala zadovoljiti. Imeli smo s sovjetsko Rusijo nenapadno pogodbo do 1. 1945. Kljub temu je sovjetska Rusija začela vojno in mi se moramo boriti izključno z lastnimi četami in lastnim orožjem. Dolgo časa ne bomo mogli vzdržati, ker nimamo potrebnega orožja in nam zlasti primanjkuje letal. Naše čete so pogumne in naše prebivalstvo se zadržuje izredno hrabro.

Na vprašanje, kakšno stališče zavzemajo finske levičarske stranke glede na vojno s sovjetsko Rusijo, je finski zunanji minister izjavil:

»Komunizem je na Finskem mrtev.

Leta 1930 je bila komunistična stranka razpuščena in so se komunisti poslej udeleževali samo še na skrivaj. V času, ko je sovjetska Rusija napadla Finsko, so se tudi stari komunisti obrnili proti boljševizmu.

Londonški »Ewening Standard« trdi, da je Nemčija že razjasnila svoje stališče za primer, če bi sovjetska Rusija izvršila kak pritisk na Rumunijo. V tem oziru je dala Italiji gotova jamstva.

Nemška vlada je tudi obvestila italijansko vlado, da ne bo mogla preprečiti ruskih zahtev na Besarabijo.

»Ewening Standard« piše dalje, da je nemški zunanji minister von Ribbentrop v telefonskem pogovoru z grofom Ciano dal izjavo, da bo Nemčija spoštovala ozemeljsko nedotakljivost Madžarske. Zaradi tega izraža list domnevo, da bi bila Nemčija pripravljena odobriti sovjetske zahteve na Besarabijo, ne pa na kaj drugega.

Turški zunanji minister Saradzoglu je dal te dni atenski listu »Profi« izjavo, v kateri je rekel med drugim,

da so vrata Balkanske zveze vedno odprta tudi Bolgariji,

ki vodi mirno politiko do vseh sosednih držav, da si še ni članica Balkanske zveze. Ni mi znano, je tudi rekel Saradzoglu, ali bosta Madžarska in Bolgarija poslali svoja odposlanca na beograjski posvet Balkanske zveze in ali je rumunski zunanji minister Gafencu tema dvema poslal zadevni vabil.

Glede na beograjski posvet objavljajo italijanski listi dolga poročila z Balkana, ki v njih naglašajo, da se balkanske države zdaj pripravljajo na odločen nastop v obrambo svoje nevtralnosti in svobode.

Po Havašovi vesti je nemški maršal Göring izdal odlok s katerim se odreja

takojšnja zaplenba vsega premoženja, pripadajočega poljski državi.

Vrednote, ki jih namerava Nemčija zaseči, so vse premičnine, nepremičnine in terjatve bivše poljske države. Od zaplenbe niso izvzete niti dobrine, ki so služile v splošni ljudski blagor.

Nemški dopisniki švicarskih listov opozarjajo na vest, ki jo je objavila »Frankfurter Zeitung« glede ukrepov, ki jih namerava storiti Nemčija v prihodnem gospodarskem letu za dvig kmetijskega pridelovanja. Po poročilu tega lista bo Nemčija

poleg že zdaj zaposlenih poljskih vojnih ujetnikov, ki jih je preko pol milijona, nabrala na Poljskem še en milijon kmetijskih delavcev,

ki bodo porazdeljeni po nemških posestvih. Poljsko delavstvo bo spravljeno v Nemčijo v treh oddelkih. Prvi oddelek, ki je menda že prišel v Nemčijo, šteje 200.000 delavcev, drugi, ki pride februarja, bo štel 300.000 delavcev, največji pa bo tretji, ki pride v Nemčijo aprila in bo dal nemškemu kmetijstvu pol milijona delovnih sil.

V vrstah londonskih politikov mnogo razpravljajo o bližnem odhodu sovjetskega poslanika Majskega v Moskvo. S sovjetske strani zatrjujejo,

da potuje Majski v Moskvo na željo moskovske vlade, da ji osebno poroča o stališču Anglije glede Finske

in glede vseh perečih mednarodnih vprašanj. V Moskvi ne prikrivajo, da bo nadaljnja politika Moskve v veliki meri odvisna od poročila, ki ga bo podal Majski. To velja zlasti tudi za nadaljni sovjetski postopek nasproti Rumuniji in Balkanu.

Ob obletnici narodnosocialistične vladavine v Nemčiji je bilo v tork v Berlinu veliko zborovanje, na katerem

je govoril kancelar Hitler in predvsem odgovarjal na nedavne izjave angleškega mornariškega ministra Churchilla.

V uvodu se je Hitler spomnil dogodkov ob prevzemu oblasti. Potem je navajal, da se je po prevzemu oblasti začela Nemčija oboroževati v največjem obsegu. L. 1936. je sledila zasedba Porenja. L. 1937. se je začela izvajati gospodarska štiriletka, l. 1938. je bila izvršena priključitev Avstrije in Sudetov, 1939. pa se je Nemčija zavarovala proti vsem sovražnikom. Omenil je dalje, da se Nemčija dobro zaveda, da bi jo zelo radi razkosali. Trdil je, da so Angleži in Francozi hoteli vojno. Zato da jo zdaj imajo. Z Italijo da veže Nemčijo tesno prijateljstvo in z Rusijo da se je Nemčija ustvarila varno zaledje. Naglasil je, kako hitro je bil z brezbožnikom Stalinom sklenil zavezništvo, medtem ko se je svetopisemski pridigar Chamberlain zamen prizadeval pridobiti Stalina zase. Na Churchillov nedavni govor, kaj vse sta Anglija in Francija storili v zadnjih petih mesecih, je rekel, da Nemčija v tem času ni spala. Na koncu je Hitler naglasil, da mu je nemški narod poklonil zaupanje in da se hoče Nemčija boriti do končne zmage.

Preteklo nedeljo so bile

v Bolgariji volitve v sobranje (poslansko zbornico)

in je doznajšna vlada dr. Kioseivanova z veliko večino zmagala. Od 160 poslancev je dobila 140.

Evropsko časopisje mnogo obravnava

SCHICHTOV RADION

nere sam!

Pri kuhanju v raztopini Radiona opravijo milijoni kisikovih mehurčkov vse delo pranja perila. Strujijo skupaj z milnico skozi perilo, odpravijo vsonešno in perilo je tako belo da se kar sveti.

RADION BELINA!

bližajoči se posvet Balkanske zveze v Beogradu

in izraža vsakovrstne domneve. Tako poroča tuje časopisje, da je nemška vlada baje svetovala jugoslovenski, naj se na tem posvetu izreče proti ustanovitvi vsakega balkanskega bloka. Dalje je nemška vlada sporočila, da bi nastopila proti vsakemu poskusu preprečitve dovoza rumunskega petroleja v Nemčijo. Zelo se zanima za ta posvet tudi Italija, ki pričakuje od tega posveta potrdilo, da bodo balkanske države nadalje vodile strogo nevtralno politiko. Po mnenju francoskega tiska bo posvet v Beogradu obravnaval predvsem položaj Rumunije. Pri tem naglašajo tisk, da bo Balkanska zveza zavzela stališče skupnega odpora v primeru neposrednega napada na eno ali drugo balkansko državo. Bolgarija in Madžarska na posvet ne bosta poslali svojih odposlancev.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na sejmu v Radovljici so se trgovali za kg žive teže: voli II. po 5.50, III. po 4.50, telice I. po 6.50, II. po 5, III. po 4, krave I. po 5, II. po 4, III. po 2.50, teleta I. po 7.50, II. po 6 din. Voli I. so bili za kg žive teže: v Šmarju pri Jelšah po 6.50, v Šmartnem pri Litiji po 6 in na Planini pri Sevnici po 7 din.

SVINJE. Za kg žive teže so se trgovali: v Radovljici: špeharji po 11.50, pršutarji po 8 do 9, v Šmarju pri Jelšah: špeharji do 13, pršutarji do 10, v Celju: špeharji po 11 do 12, pršutarji po 8 do 9 din.

KRMA. V Radovljici: lucerna 80 do 90, seno 70, slama 40, v Ptuj: sladko seno 100 do 125, slama 35 do 45, v Celju: lucerna 70, seno 70 do 90, slama 40 din za 100 kg.

VOLNA. V Radovljici: neoprana 35, oprana 45 din za kg.

VINO. V celjskem okolišju se je dobilo pri vinogradnikih navadno mešano vino po 4, finejše sortirano pa po 5 do 6 din liter.

KROMPIR. V Radovljici 150 do 175, v Celju 150 do 200, v Trbovljah 175 din za 100 kg.

FIZOL. V Radovljici 700 do 800, v Celju 600 do 700, v Ptuj 600 din za 100 kg.

Sejmi

5. februarja: Sv. Peter pod Sv. Gorami, Dobrna, Murska Sobota, Ormož, Radovna vas;
 6. februarja: Metlika;
 7. februarja: Gornji Logatec;
 9. februarja: Grahovo, Mengeš, Pilštanj, Zagorje ob Savi, Konjice;
 10. februarja: Sv. Jurij ob južni železnici, Vuzenica.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 30. januarja v devizah (prve številke pomenijo službene tečaje, druge v oklepajih pa tečaje na svobodnem trgu):

- 1 angleški funt za 176.70 do 179.90 (za 218.27 do 221.47) din;
 100 francoskih frankov za 99.85 do 102.15 (za 123.40 do 125.70) din;
 1 ameriški dolar za 44.25 do 44.85 (za 54.80 do 55.20) din;
 1 švicarski frank za 9.95 do 10.05 (za 12.25 do 12.38) din;
 1 holandski goldinar za 23.49 do 23.87 (za 29.01 do 29.39) din;
 1 belgijsko belgo za 7.50 do 7.62 (za 9.27 do 9.39) din.

Nemške klirinške marke so se trgovale po 14.80 din. Vojna škoda je bila v Zagrebu po 424.50 din.

Novice

* Dar Nj. Vel. kralja siromakom. Nj. Vel. kralj Peter II. je tudi letos kakor prejšnja leta podaril 100.000 din odboru za zimsko pomoč v Beogradu za siromake.

* Knez namestnik Pavle za zagreške ubojce. Zagrebško mestno poglavarstvo je prejelo sporočilo, da je Nj. Vis. knez namestnik Pavle daroval za najubožnejše prebivalce Zagreba 100.000 din.

* Smrt strica kneginje Olge V Atenah je preminil grški knez Kristofor, stric Nj. Vis. kneginje Olge. Pogreb je bil v četrtek in se ga je udeležila tudi Nj. Vis. kneginja Olga. V dvornem hramu na Dedinju je bila žalna slovesnost za grškim knezom Kristoforom.

* Izjava dr. Mačka o volilnem zakonu in izjava ministrskega predsednika. V zvezi s sklepom glavnega odbora Jugoslovenske ra-

dikalске zajednice, da je pred volitvami nujno potrebno dokončati preureditev vseh delov države in državne skupnosti, so novinarji obiskali podpredsednika vlade dr. Mačka in ga prosili, naj poda izjavo o tej zadevi. Novinarji so vprašali, ali obstoji glede tega kakšno nesoglasje v politiki vlade. Na to vprašanje je dr. Maček odgovoril: »Nisem sklepal sporazuma z Jugoslovensko radikalno zajednico, ampak z drugimi činitelji in z Dragišo Cvetkovićem kot predsednikom vlade. Zato naziranje zajednice v tem pogledu ni odločilno. Tudi v bodoče bom zastavljal vse sile, da ministrski svet še te dni sprejme volilni zakon. Kdaj bo ta zakon uveljavljen in kdaj bodo rakipsane volitve pa ni odvisno samo od mene.« — Ministrski predsednik Dragiša Cvetković je na vprašanje novinarjev, ali ima kaj pripomniti na izjavo dr. Mačka, dejal tole: »Znana mi je izjava dr. Mačka, ki mi jo je osebno sporočil. Izjava je umestna, kajti sporazum predstavlja ureditev važnega državnega vprašanja in ni bil nikoli predmet strankarskih razgovorov ali pogajanj. Stremil bom kakor doslej za tem, da se sporazum izvede v celoti in v duhu, v katerem je sklenjen. Jugoslovenska radikalna zajednica kot takšna sploh ni sodelovala pri pogajanjih in razgovorih, ampak sem si jaz kot predsednik odgovorne vlade že takoj v začetku zastavil nalogo, da se lotim ureditve tega važnega vprašanja, a Jugoslovenska radikalna zajednica je sporazum v celoti odobrila. Kar se tiče drugega dela izjave dr. Mačka glede sprejetja volilnega zakona je v vladi enodušnost o potrebi sprejetja tega zakona in bo prav v kratkem sprejet.«

* Naša vojska in jugoslovenski Sokoli. Nedavno nedeljo je bilo v Sarajevu veliko zborovanje sarajevskega Sokola matice, na katerem je zastopnik komandanta II. armade Ljubo Novaković med drugim izjavil: »Če je kdo, ki v teh hudih trenutkih nikoli ni bil neodločen, potem so to jugoslovenski Sokoli in naš up, naša hrabra vojska.« Zborovalci so sprejeli te besede z velikim navdušenjem in so priredili naši vojski viharne počastitve, ki so se končale s petjem »Hej Slovani«.

* Ne ve se še, kdaj bodo volitve. Minister za kmetijstvo dr. Čubrilović je na shodu v Bihaču dejal, da bodo volitve marca. Isto je rekel vodja vojvodinskih samostojnih demokratov dr. Duda Bošković. Novosadski »Dan« pa prinaša iz Zagreba sporočilo, da

bodo volitve za hrvatski sabor morda že marca, a da skupščinskih volitev glede na težavni zunanji položaj najbrž ne bo pred poletjem.

* Beseda o Slovaki. Splitski »Narodni list« priobčuje o slovaški politiki dolg članek, katerega konec se glasi: Mi iskreno ljubimo slovaški narod, toda pri tem se spominjamo besed hrvatskega nadškofa pokojnega dr. Antona Bauerja, ki jih je v prisotnosti še šestih hrvatskih in vseh slovaških škofov izrekel l. 1929. na pojedini, ki so mu jo priredili v Bratislavi. Odgovoril je na pozdrav svojega starega tovariša v budimpeštanski poslanski zbornici pokojnega Andreja Hlinke: »Slovaki, ne pozabite, kako so na Madžarskem postopali z vami. Bili ste »Tot nem ember« (Slovak ni človek). Imeli niste niti osnovnih šol in v madžarski poslanski zbornici so bili dnevi, ko vi sploh niste bili zastopani! Svoboda, vaša skupnost s Čehi in ta republika so napravili iz vas ljudi in svobodni narod!« Prepričani smo, da Slovaki tega niso pozabili niti v zdajšnjih razmerah.

* Kratkovalovna radijska postaja v Beogradu. Miloša Velikega ulica 16. je začela 21. januarja oddajati redna poročila v slovenskem jeziku. Vsak ponedeljek je poročilo o balanskem svetu, in sicer ob 20.10, vsak četrtek ob 20.10 zunanjepolitični pregled in vsako soboto ob 20.10 pa gospodarski pregled. Že od prej pa oddaja kratkovalovna radijska postaja vsak dan vesti v slovenskem jeziku, in sicer ob 20.40. Oddaja YUA 49.18 m in YUC 31.56 m.

* Varčevanje z živili v naši državi. Kakor poročajo listi, na pristojnih mestih resno razmišljajo o uvedbi enotne moke srednje vrste za domačo porabo in o uvedbi brezmesnih dni, ko bi bilo prepovedano prodajati meso.

* Cene petroleja so previsoke. Oblastva dobivajo iz krajev ob severni meji prijave proti trgovcem, da prodajajo petrolej dražje kakor po 7 din. Od trgovcev pa prihajajo odgovori, da petroleja ne morejo prodajati po 7 din, ker ga po tej ceni niti sami ne morejo nabaviti.

* Zvišanje prejemkov trboveljskim rudarjem. Ravnateljstvo Trboveljske premogokopne družbe je zvišalo nabavni prispevek vsem oženim rudarjem brez razlike kategorij za 300 din, neoženim pa za 150 din.

Paul Keller:

12

DOM Roman z gora

Poslovenil B. R.

Pri tem vnetem in neutrudnem delu je manjkalo le Henrika, ki je bil spet v mestnih šolah. Nekajkrat je pisal proseča pisma, da bi se smel vrniti domov in pomagati pri delu, toda Matija, njegov varuh, je imel za njegove prošnje gluha ušesa. Samo enkrat mu je napisal na dopisnico:

»Dragi Henrik!

Bodi samo tako priden v šoli, kakor smo zdaj mi vsi pri delu. pa bo vse dobro!

Tako se je zgodilo, da se je za veliko noč vrnil domov z izpričevalom, kjer je bilo napisano, da je tretji v razredu. In to vzlic vsem skrbem, ki jih je imel zaradi doma.

Na postajo ga ni nihče prišel iskat. Za voz, ni bilo nobenega konja, ker so vsi delali na polju. Toda tam na drugi strani postaje je Henrik le odkril voz iz svoje domače vasi. Neki kmet je prišel bog ve koga iskat. Henrik je stal pred postajo s težkim kovčgom in čakal, ali mu bo kmet rekel, naj se pelje z njim. Toda ta ni rekel niti besede, prositi pa Henrik ni maral. Tako se je kmet odpejpal s svojim praznim vozom domov, Henrik pa je vzel svoj kovčeg in se težko otovorjen odpravil po cesti.

Vsi udje so ga boleli, ko je nekaj časa nesel svoj kovčeg. Toda še bolj je fanta bolelo

srce. Prvič po smrti svojih staršev se je zdaj vračal domov.

Kako težka je bila pot. Težka in brez veselja. Nič ga ni mikalo gledati, kaj vse se je izpremenilo, kar ga ni bilo tu. Saj je bilo teh izprememb že kar preveč za njegovo mlado dušo.

Ko je od daleč lahko že videl svoj dom, je obstal in globoko zavzdihnil. Potem je začel krčevito jokati. Ali je bil tam doli doma? Ali je to res tisti kraj, ki je po njem hrepenel v svojih urah domotožja? Ali pa se je morda motil in je bila to le črna tujina.

Če bi zdajle stopal tam doli oče in mu vsaj pokimal!

Toda tam blizu je tudi pokopališče. Tam ležita oče in mati. Tja mora stopiti Henrik, če hoče iti domov.

In otrokove solze so postale še grenkejšje in obilnejše.

Tedaj se je pokazalo nekaj ob robu ceste, nekoliko bolj spodaj, in priteklo k Henrik. Bila je Bercetova Lota.

»Dober dan, Henrik! Dober dan! Pa je res lepo, da si prišel. Glej, šopek sem napravila. Na, vzemi ga! Zakaj ničesar ne rečeš? Ali ti ni všeč? Zdaj še ni lepših cvetic!«

»O, Lota, saj je lep. Odkod pa prihajaš zdajle?«

»Vedela sem, da prideš. In ker te ni šel nihče iskat na postajo, sem ti hotela iti malo naproti.«

V zadrego je prišel.

»No, lepo je, Lota; vsaj enega znanca vidim.«

»Pojdi! Pomagala ti bom nesti kovčeg. O, kako je težak!«

»Pusti Lota! Kovčega ne boš mogla nesti. Sam ga bom, saj sem ga tudi doslej.«

»No, no, kar stran z roko! Nesla ga bom. Strašno moraš biti že utrujen.«

»Lota, tega pa ne! Vsaj en ročaj pusti meni. Tako bo lažje šlo.«

To je bilo obema všeč in prav. Skupaj sta nesla kovčeg po cesti.

Pomlad se je smejala iz gozda in Henriku Bukovniku je iznenada postalo toplo okoli srca. Izginila je tesnoba in kakor po čudežu ga je obšlo veselo počitniško razpoloženje.

»Lota, kako sem vesel, da sem te srečal...!«

Dekle mu je nedolžno pogledalo v lice in se mu posmejalo.

»Vidiš, Henrik, to je pa zato, ker sem prav za prav tvoja nevesta. Ali še veš, kako je bilo takrat, ko je gorelo?«

»O, vem še!«

Fant je zardel. Bil je bolj zrel kakor otroci in nekaj kakor krč ga je zdaj obšlo po vsem telesu. Polotil se ga je strah, pa se vendar ni mogel otresti nedolžnega skritega občutka sreče.

Tedaj je spet izpregovorila Lota:

»Zdaj po veliki noči pojdem tudi jaz v šolo. V višjo dekliško šolo. Veš, ur sem imela še dovolj, tudi francoske, zdaj pa pride še prava šola. Morda pojdem za štiri leta z doma.«

»Tako, Lota? In imenitna dama misliš postati?«

»Da, oče hoče to. Mene ne veseli prav preveč. Pa si mislim, če se ti toliko učiš, tudi jaz ne smem ostati neumna, ko se že misliiva vzeti.«

Dekle kar ni moglo pozabiti na svoje zaskonske načrte.

* Vprašanje mostu čez Kolpo v Karlovcu. Nedavno je bila ponovna licitacija za gradnjo mostu čez Kolpo v Karlovcu. Kakor prva licitacija, tako tudi druga ni uspela, ker je preračunska vsota 4.80.000 din premajhna. Baje se ta most izpod 10 milijonov dinarjev ne da zgraditi.

* Oni, ki so se borili za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju l. 1918. — 1919. in imajo pravico do spominske kolajne, dobe tozadevna pojasnila in tiskovine proti malenkostnemu plačilu v informacijski pisarni Per Franjo, kapetan v pokoju, Ljubljana, Maistrova 14. Pohitite, ker rok poteka! Za pismeno pojasnilo priložite znamke ali kolek za 6 dinarjev.

* Rekruti, rezervisti in njih starši, pozor! Z nestrokovnjaško izvršeno prošnjo sta izgubljena čas in denar. Zato ne nasedajte vsakomur s tako važno zadevo. Obrnite se le na koncesionirano in strokovno preizkušeno pisarno kapetana Franca Pera (Ljubljana, Maistrova ulica št. 14), ki vam pove, ali je prošnja sploh izvedljiva ali ne. Če je izvedljiva, vam za malenkosten znesek vložijo prošnjo in uredi zadevo. Ne zamujajte časa in hitite z zadevo! Za odgovor priložite znamko za 6 dinarjev.

* Trgovci! Uhogrelce razpošilja vsako množino Stermecki, Celje

* V bosanski vasi živi 140letna starka. V vasi Lipiki, občina Bosanski Novi, živi starka, ki sama trdi, da šteje okrog 150 let. Rodila se je okrog leta 1802 in je štela blizu 80 let, ko je Avstrija zasedla Bosno leta 1878. Potemtakem bi bila stara res že blizu 140 let. Poročila se je sedemkrat. Prvič, ko je štela 20 let, zadnjič pa, ko je imela že 80 let. Vdova je postala s 102 letom in bi se še poročila, pa je ni nihče več maral. V sedmih zakonih je rodila 21 otrok, od katerih nobeden več ne živi. Tudi nobenega vnuka nima več živega, čeprav jih je bilo nad sto. Od najbližnjih potomcev sta živa samo še dva pravnuke, starca blizu osemdeset let. Ostalih potomcev pa je nad 500, po večini v šestem in sedmem kolenu Stana, tako je ime starki, trdi, da je najstarejša žena v državi in da je bila vedno zdrava in tudi še danes ne ve, kaj je prehlad ali glavobol. Bolega kruha noče jesti, marveč samo koruzni kruh, žgance, mleko in slično. Svinjsko meso je začela jesti šele pred nekaj leti. V postelji noče ležati temveč počiva vedno na

tleh na slami. Starka rada kadil in pije črno kavo. Ob taki priliki postane dobre volje in pravi: »Menda je smrt name pozabila.«

* Četvorčki v Osijeku. V družini siromašnega 46-letnega dminarja Pavla Vajde v Retfali pri Osijeku se je pripetil izreden dogodek. Njegova hči Rozalija, ki je rodila že šest otrok, je zdaj rodila četvorčke. Vsi štiri je novorojenčki so zelo slabotni. Mater in otroke so prepeljali v osiješko bolnišnico, kjer se zdravniki trudijo, da bi jih ohranili pri življenju z umetnim ogrevanjem in hranjenjem. Tri so deklice, četrti pa deček. V teh krajih že dolgo ne pomnijo tako redkega primera.

* Najstarejši Medmurec umrl. V Bukovcu pri Čakovcu je umrl najstarejši Medmurec Mijo Podvez v starosti 105 let. Bil je zelo priljubljen in velik šaljivec. Prav rad je pripovedoval zgodbe iz preteklosti. Posebno pogosto je pripovedoval o pohodu bana Jelčića leta 1848 skozi Medmure na Madžarsko. Preteklo leto je še sam gnal kravo na sejnem iz Bukovca v Nedelišče in je prehodil 60 kilometrov. Na povratku s sejma je prenočil v gozdu in se prehladil. Od takrat je bolehal, dokler ni zdaj umrl.

* Snežni plazovi so zajezili cesto. Na banovinski cesti od Motnika proti Ločici se je zadnje dni usulo z desnega brega šest velikih snežnih plazov, ki so privlekli s seboj veliko množino kamenja, zemlje, drevja in grmičevja. Plazovi so poleg struge potoka Motnišnice zasuli tudi banovinsko cesto, zaradi česar je ves promet za nekaj dni ustavljen. Potok je na nekaterih mestih čisto zajezilo, zaradi česar je voda preplavila cesto in okoliško polje.

* Drava od Fale do Dravograda zamrzla. Falska elektrarna je te dni spet pozvala mariborsko industrijo, naj omeji ob večernih urah, ko je obtežba omrežja zaradi razsvetljave največja, svoje obrate, ker primanjkuje toka, dobava iz Trbovelj pa je včasih nekoliko negotova. Drava je zdaj od falskega jezusa do Dravograda zamrzla in je led na nekaterih mestih tako debel, da ljudje lahko hodijo peš z enega brega na drugega. Pri St. Lovrencu vozijo čez reko celo z vozovi.

* Veliko gostovanje so pripravili, a nevesta je pobegnila. Kmečki fant Mato Pejaković iz Balegovca pri Bosanskem Šamcu se je nedavno zaročil z mladenko Katiko Podbradičevico in so že določili dan poroke. Ma-

to Pejaković je sin najbogatejšega kmetarja v Balegovcu. Pa tudi nevesta je iz premožne hiše. Zato so pripravljali veliko svatovanje. Pejaković je zaklal za ženitovanje vola, dve teleti, več ovc in veliko število perutnine. Povabil je na ženitovanje okrog sto sorodnikov in prijateljev. Ko je bilo vse pripravljeno, se je peljal Pejaković s 60 svati na petnajstih sanjah po nevesto. Ženina in svate pa je čakalo veliko razočaranje. Podbradičevi so tudi pripravili veliko pojedino, na katero so prav tako povabili okrog 100 svatov. Ko so pa hoteli opoldne iti k poroki, so ugotovili, da neveste ni. Vsi svatje in domači so preiskali vso hišo in okolico, a o nevesti ni bilo ne duha ne sluha. Pejakovićevim svatom ni preostalo drugo, kakor da so se z ženinom brez neveste žalostni vrnili domov v Balegovac. Sodijo, da je nevesta pobegnila z nekim fantom iz sosedne vasi, s katerim je imela razmerje.

* Cel tovarni vlak zgrmel v reko. Nedavno ponoči se je pripetila huda železniška nesreča na progi Skoplje—Djevdjelija. Pospešeni tovarni vlak, ki je bil naložen z živino in se je odpeljal iz Skoplja proti Djevdjeliji, je med postajama Vlaččanom in Velesom skočil s tira. Nesreča ni zahtevala človeških žrtev. Škoda na vlaku je pa velika. 19 vagonov z lokomotivo vred se je razbilo, 17 jih je obtičalo na obrežju nad reko Vardarjem, dva pa sta padla v reko Vardar.

* Zmrzli nogi sta mu odpadli. Brezposelni trgovski pomočnik Miroslav Marinič po rodu iz Košakov pri Mariboru je bil zaposlen v pivovarni »Union« v Mariboru. Ko so ukinili obratovanje, si je Marinič pomagal na razne načine. V zadnjem času je bil zaposlen pri sekanju ledu. Pri tem je dobil hude ozeblin. Zbolel je. Zatekel se je k nekim znancem, ki jih je imel v Radvanju, toda povsod so mu bila vrata zaprta. Ker si ni vedel drugače pomagati, se je zatekel pod jasli v hlev posestnika in gostilničarja Šlauerja v Zg. Radvanju. Pet dni je tukaj v hlevu preživel v pomanjkanju, mrazu in trpljenju. Domači so sicer prihajali vsak dan krmit živino v hlev, niso pa opazili pod jaslami skritega nesrečnega, ki sta mu medtem obe nogi popolnoma zmrznili in odpadli. Po posebnem naključju je bil te dni v bližini hleva orožnik Obren Mirdinja. Zazdelo se mu je, da je slišal neko stokanje iz hleva. Šel je v hlev in opazil pod jaslami nesrečnega Mariniča, držečega v obeh

»Pa vendar nisi tega nikomur rekla, Lota?« je plašeno vprašal Henrik.

»Ali ne bi smela?«

»Ne, Lota! Tega ne smeš povedati — nikomur! Slišiš — nikomur! Ne spodobi se!«

»Ne spodobi se?«

Dekle se je zamislilo. Prvič se ji je vsilila temna zavest, da gre tu za nekaj, kar ne sme nihče vedeti. In to jo je bolelo.

»Toda — kakšen majhen prstan bi bil tudi meni lahko dal.«

Fantu je postalo vroče in plašno se je ozrl, ali ni koga v bližini.

»Saj bi ti ga dal pa nobenega nimam. Če bo mogoče, ti ga bom še dal.«

»Takrat bom pa vesela, ti! Strašno bom vesela!«

Henrik je potem obrnil pogovor na bolj vsakdanje reči in ga vlekel, dokler se nista malo pred domom poslovila in šla vsak svojo pot.

Pred dvoriščnimi vrati je Henrik obstal. Komaj je še spoznal svoj dom. Marsikaj se je izpremenilo. Kupi opeke in tramov so ležali na dvorišču in med njimi se je smukalo nekaj zidarjev.

Na klopi pred hišo sta sedela Janez in Lenka. Vsak svoje kladivo sta imela v rokah in drobila staro malto z opek.

Ko sta zagledala Henrika, sta kar planila k njemu in ga pozdravila.

»Ježeš!« je vzkljnil Janez. »Nihče ni mislil na kovčeg. No, precej si se moral truditi, preden si ga prinesel domov. Sem ga daj! Zlomka, težak je! Veš, Henrik, toliko knjig ti ne bi bilo treba vlačiti s seboj. Saj se vendar ne misliš v počitnicah učiti?«

»Kje si pa šopek dobil?« ga je vprašala Lenka.

Henrik je zardel in iskal kakšen verjeten odgovor. Potem pa je prav mirno in brez ovinkov povedal:

»O, veš, Bercetovo Loto sem srečal med potjo, pa mi ga je dala.«

»Bercetova Lota?« je ogorčen ponovil Janez. »No, da z njo sploh govoriš in da si puštiš od nje šopke darovati! Tega pa o tebi ne bi bil nikoli mislil!«

»Toda — saj to ni nič hudega!«

Janez in Lenka sta se spogledala.

»Ne veš še! No, povedal ti bom, Henrik. Uganj, kje je naš Matija!«

»Naš Matija? I, doma! Kje pa naj bo?«

Lenka je stopila čisto k njemu in mu šepnila na uho:

»V zaporu je!«

»V zaporu, — ne, to pa ne more biti res!«

»Da. Berce ga je tožil, pa je dobil deset dni zapore zaradi žaljenja časti.«

Fant je stal kakor okamenel.

»No ti pa puštiš, da te Lota s šopki časti!«

Henrik ni mogel reči besedice, da, niti besedice. Koček doma se je odprl pred njim, ko je stopal po cesti s sosedovim otrokom. In ta dom so mu zdaj na tako okruten način spet vzeli.

»Kdaj pa je šel?« je naposled izdaval iz sebe.

»Danes je četrti dan, kar ga ni. Zapreti se je dal čez praznike, ko ni toliko dela pri hiši. Vidiš, Bercetovi ljudje so pač sami lumpje!«

Onstran dvoriščnih vrat se je začul vreščeti glas:

»Zaprto — zaprto — Dva groša in velik — velik pes!«

»To je spet prismojeni Gustav! — Na! Tu imate svoj gnoj nazaj!«

Janez je iztrgal Henriku šopek iz roke in ga zagnal čez vrata.

»Janez, kaj pa misliš — «

Zunaj pa je bebec že spet kričal: »O, rožice! Rožice! O, Lepe rožice! Pušeljček! Pušeljček! To bom lep! To bom lep! — Dva groša in velik — velik pes.« —

Nekaj je zapel in izginil v domači hiši.

Henrik je pobesil glavo.

»Naš Matija! Toda to le ni bilo prav, Janez! Lota vendar ni prav nič kriva, če je tako!«

Odgovorila mu je sestra Lenka.

»To je navsezadnje isto! Od Bercetovihi ne smeš šopkov jemati. Ne spodobi se!«

»Pa vendar ne boš še z njimi vlekel! Prav to si je Matija zaslužil! No, pojdi, Lenka, da se spet lotiva dela. Ti pa stopi v izbo, Henriki!«

Šla sta, Henrik pa je spet vzel svoj kovčeg in ga odnesel v hišo. Nikogar ni bilo v veliki sobi. Prazna in zapuščena je bila. Henrik je začutil, da to ni njegov dom.

Utrujeno je gost omahnil na stol in se oprl ob mizo. Tako je sedel brez jasnih občutkov. Samo velika tesnoba je bila v njegovem srcu.

Tudi lačen je bil. Toda nihče ga ni prišel vprašat, ali bi kaj jedel.

Materin naslanjač je stal pri oknu — prazen. Nazadnje je stopil Henrik s plašnimi koraki tja in omahnil vanj. Pritisnil je obraz na naslanjač.

(Matija)

rokah svoji odpadli nogi. Orožnik je takoj obvestil o tem mariborske reševalce, ki so nesrečneža prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico. Skoro nemogoče se čuje, da se lahko zgodi kaj takega tako rekoč vpričo ljudi.

* **Smrt pod vlakom.** V Ljubljani je šel pod vlak neznan moški in bil takoj mrtev. Pozneje so ugotovili, da je nesrečnik 50letni Stanislav Mohor, rojen v Ljubljani, pristojen pa v Polico pri Litiji. Rajnki zapušta ženo. V smrt je šel zaradi bede.

* **28 let ječe.** Pred tržaškim sodiščem so bili obsojeni dve 24letni mladenki in neki 24letni mladenič vsak na 28 let ječe, češ da so neko ženo umorili in oropali. Ena obtoženka, ki je v ječi rodila, se je v ječi poročila s soobtožencem.

* **Strašna ljubezenska žaloigra v Mariboru.** V predilniški oddelk Hutterjeve tkaninske tvornice v Mariboru je stopil te dni zjutraj 28letni Adam M. Ko je zapazil 16letno delavko Marijo Tomanovo iz Cirkovc, kjer je on služboval, je mirno stopil k njej, potegnil iz žepa samokres in oddal prvi strel proti dekletu. Zadel jo je v glavo. Tomanova se je zgrudila na tla in čez nekaj časa je umrla. Morilec je po prvem strelu hotel ustreliti še sebe. Samokres pa mu je odrekel. Naglo so priskočili delavci, ga prijeli in trdno držali toliko časa, da je prišla ponj policija. Morilec je izjavil, da je že dan poprej prispel iz Cirkovc v Maribor z namenom, da obračuna z dekletom, ki mu je odpovedalo ljubezen.

* **Smrtna žrtev zime.** 62-letna Marija Marčičeva je šla s svojo sestro Frančiško Gabrijanovo od Sv. Jurija ob Pesnici peš na Planico pri Framu, kjer je nameravala vzeti od posestnika Lešnika majhno hišico v najem. Obe stari ženi sta po visokem snegu hodili v hrib. Frančiška Gabrijanova je prva omagala in se komaj privlekla do posestnika Hojnika, kjer je dobila zatočišče. Sestra pa je trdovratno vztrajala pri tem, da mora priti do posestnika Lešnika in je sama nadaljevala pot, a do Lešnika ni prišla. Drugi dan so jo našli zmrzlo.

* **Zadušil jo je plin iz peči.** V Lormanju pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je posestnica Antonija Tavžičeva zakurila v prostoru, kjer spi, staro kmečko peč. Proti večeru je v peči oženj ponehal. Zaradi tega je postavila Tavžičeva v peč drva, da bi se posušila. Drva so bila v bližini pojemajočega

ognja. Kmetica je zaprla peč in tudi vse do vode. Drva pa so začela tleti. Ker so bili vsi odvodni zaprti, je nastal v peči strupeni ogljikov monoksid, ki je potem skozi luknjice peči uhajal v sobo. V spanju je Tavžičeva začutila, da jo duši. Ubožica pa ni mogla niti poklicati na pomoč, saj jo je tako dušilo, da si je v smrtnem strahu nagrizla jezik na več mestih. Našli so jo nezvestno naslednje jutro v postelji. Zdravniška pomoč ji je podaljšala življenje le za nekaj dni. Zdaj je umrla.

* **Velik vlomilski plen.** V nedeljo popoldne je bil izvršen drzen vlom sredi Celja. Neznanec je vdrl s pomočjo ponarejenega ključa v stanovanje ge. Helene Krušičeve, lastnice kavarne »Evrope« na Kralja Petra cesti, prebrskal stanovanje in odnesel 2800 din gotovine in zlatnine v vrednosti 9690 din. Vlomilec se je, kakor kažejo okolnosti, potem odpeljal iz Celja s savinjskim vlakom. Pozneje so namreč našli ob progi pri železniškem prelazu na Mariborski cesti dve škattli, v katerih je bil prej shranjen del ukradene zlatnine. Ti dve škattli je vlomilec najbrž vrgel skozi okno vagona.

* **Zvižaja tihotapcev.** Pošiljanje petkilogramskih zavojev z živili iz naše države v Nemčijo je onemogočeno, dovoljene pa so še pošiljke v teži enega kilograma. Pač pa lahko jemljejo potniki s seboj živila v poljubnih količinah. Strogo pa je prepovedano jemati s seboj ali pošiljati v Nemčijo razno kolonialno blago, katerega moramo mi uvažati iz tujine. Našli pa so se spretni Mariborčani, ki so kljub temu znali spravljati kolonialno blago v tujino. Te dni so jih mariborski cariniki razkrinkali. Neki odpošiljatelj je na dno posode nalil nekaj raztopljenega masla ter ga pokril, ko se je strdilo, s pergamentnim papirjem. Nato je na ta papir nasul kave, dal vmes nekaj kosov mila, vse skupaj spet pokril s pergamentom in na vrhu vse zalil z maslom. Ko se je tudi maslo na vrhu stailo, je bilo videti, da je bila vsa posoda polna masla. Nadalje so našli cariniki tudi salame in klobase, ki so imele v notranjosti namesto mesa papirko. Kavo, papirko in poper so poskušali nekateri spraviti čez mejo tudi v originalnih škattlicah za paštete in razne konzerve. V tem poslednjem primeru pa se zdaj vršijo tudi preiskave, kako je moglo priti tihotapsko blago v originalno zaprte škattle konzerv.

Loga je prišlo nad 30 moških in čez eno uro so po napornem kopanju rešili tri žive hlapce in štiri konje.

Po dveurnem iskanju in klicanju so bili prepričani, da je njihov trud, da bi ostala dva hlapca dobili še živa, zastoj. Kljub temu so kopali še naprej in našli trupli. Poskušali so z umetnim dihanjem, a je bilo vse zaman. Tako nesrečno sta končala 28letni samski hlapec iz Volč pri Poljanah Jože Miklavčič in 35letni dninar France Mrak iz Loga, ki zapušta dva otroka in mlado ženo.

V kočevskih gozdovih so volkovi

Rog, januarja

Zadnje dni so se pojavili volkovi v okolici Karlovca, blizu Metlike in tudi v kočevskih hribih, zlasti na Rogu. Na Rogu so stalno zaposleni delavci, ki prevažajo les iz gozdov. Gozdni delavci in vozniki ostajajo po ves teden na Rogu in prenočujejo v poslopjih opuščene velike parne žage. Tu imajo v hlevih tudi konje.

Nedavno zjutraj so zapazili delavci okoli hleva sledi volkov, ki so brčkone hoteli vdreti v hlev nad konje. Lovci, ki imajo tu svoje koče, so šli za volčjimi sledovi, toda volkovi so pravočasno izginili. Verjetno je, da se bodo še povrnili, ker so zaradi hude zime gotovo prestrašeni.

Volkovi so v kočevskih gozdovih redka prikazen, a v hudih zimah, ko leži na zemlji debela plast snega, se večkrat pojavijo. Zato imajo tudi delavci strah pred njimi in zvečer prav skrbno zapirajo hlevska vrata.

Tod se sprehajajo tudi medvedje in rajejo po debelem snegu, ko zapuste zimske brloge. Vse prehadijo, ko iščejo živež. Prav tako imajo divje svinje v tem delu kočevskega hribovja svojo domovino. Visoki sneg jim ne ugaja posebno. Lovci jih zaradi sledov v snegu lahko zasledujejo. Postrelili so že več divjih merjascev.

Roparski umor stare ženice

Braslovče, januarja

Vsa Savinjska dolina se je razburila zaradi strašnega zločina, ki je bil izvršen v Malih Braslovčah nedaleč od trga Braslovč. V isti vasi je bil že lani izvršen roparski napad na sestro Prislanovi. Zdaj pa sta si dva neznana roparja izbrala za žrtev Mekusovi sestrini nad 70 let stari Nežo in Mico Puncerjevi.

Obe sestrini sta imeli lepo posestvo in dve hiši. V eni hiši sta bivali sami, v drugi pa njuna nečakinja Rozalija z možem Cilenškom in otroki. Nečakinji sta bili že izročili tudi posestvo. Obe stari ženski sta bili varčni in sta veljali za premožni. Mica je že dalje časa bolehal. Usodnega večera je pokojna Neža kakor običajno ostala pri Cilenškovi do 21 ure in jim pomagala v kuhinji. Nato je šla domov in skrbno zapahnila za seboj vrata, ki so bila do njenega prihoda odpahnjena, in legla k svoji sestri, ki je bila že v postelji.

Okrog polnoči se je Neža zbudila in rekla sestri Mici, da je slišala neko ropotanje. Ker se robot ni ponovil, sta obe spet zaspali. Pozneje se je Mica naenkrat spet zbudila in videla, kako je neznan moški tiščal Neži nekaj v usta. Mica je hotela napraviti luč, tedaj pa je priskočil k njej neki drug možak in ji to zabranil. Menda največ iz strahu se je Mica onezavestila in se zbudila iz nezvesti, ko ni bilo roparjev že nikjer več.

Čprav še čisto omotena je naglo vstala, zlasti ker je ležala poleg nje sestra Neža negibna, in šla klicat nečakinjo in njenega moža Cilenška. Prišli so tudi sosede in nato nemudno šli v Braslovče po orožnike, zdravnika in duhovnika. Zdravnik dr. Ruprecht pa ni mogel Neži več pomagati. Kolikor je mogel ugotoviti, se je žrtev razbojnika zadu-

Huda zima malo popušča

Huda zima, podobna oni v l. 1929., je vladala še pred kratkim v naših krajih, zdaj pa je malo popustila. S tem seveda še ni gotovo, če se mraz ne bo ponovil. Hudi zameti so bili velika ovira prometa in marsikje so terjali smrtne žrtve. Mnogo rek in pač vsi potoki so čez in čez zamrzli.

Mnogo snega imajo tudi v Julijski Krajini. Celó v Gorici in njeni okolici je sneg obležal, kar je nekaj izrednega. V Gorici je snežilo ob čisto mirnem vremenu, medtem ko je po Vipavski dolini in tudi po drugih krajih dežele razsajala po vrhu še divja burja. Razmerno hud mrz je vladal po vsej Italiji.

Celo v Španiji imajo izredno zimo. V Avili so imeli kar 20 stopinj mraza. V vsej srednji Španiji je ukinjen avtobusni promet, ker so ceste oledenele in so hribi hudo zameteni. Tam so vse moške prebivalce poklicali, da morajo kidati sneg po cestah, ker je že zastal dovoz živil. Pokrajino Segovijo pa napadajo tolpe volkov. Prvikrat po dolgih letih je tudi v Sevilji zapadel sneg. Mnogo krajev srednje Španije je bilo nekaj dni odrezano od sveta.

Hud snežni metež so imeli na južnem Švedskem. V okolici Kalmata in Ystada so 3 do 4 m visoki zameti. Avtobusi, vlaki in druga vozila so obtičala v zametih. V Scho-nenu so zameti tako visoki kakor hiše. Posamezne vasi so vse skrite pod zameti.

V Benetkah je zadnje dni zapadlo več ko

30 centimetrov snega. Medtem ko so delavci delali gaz po cestah in čistili Trg sv. Marka, je nenadno nastal hud vihar, kar je za ta letni čas nekaj nenavadnega. Morje je plju skalo na trg in ga čisto preplavilo.

Oster mrz je skoro po vsej Evropi razen na skrajnem jugu. Tudi na jugu naše države ob grški meji ni mraza. Kakor poročajo listi, vlada tam baje čisto pomladno vreme.

Silen mrz pa je tudi v Severni Ameriki. V Zedinjenih državah je terjäl že stotine žrtv. V raznih južnih krajih Zedinjenih držav so morali zapreti šole, ker nimajo kuriva.

Popotnikova torba Smrt dveh delavcev pod plazom

Skofja Loka, januarja

Te dni je mlinar in žagar Jurij Stanonik iz Loga z dninarjem Francem Mrakom in petimi hlapci peljal na šestih sankah hlode iz grape. Bilo je sredi dopoldneva, ko se je s strmega brega pod Sv. Filipom in Jakobom utrgal nad sto metrov širok snežni plaz in zasul vse. Gospodar in en hlapec sta se takoj izkopala iz snega in rešila enega konja. Gospodar je hitel v vas po pomoč. Iz

Bila zavoljo cunje, ki ji jo je potisnil razbojnik v usta.

Zločinca sta odnesla okrog 4000 dinarjev, medtem ko 8000 dinarjev nista našla. Morala sta pa zelo hiteti, ker sta že kar v hiši izgubila tri stotake. Bržkone sta se zbalala sosedovih pesov, ki so po zatrdilu vaščanov prav v usodnem času besno lajali. Braslovški orožniki so takoj začeli temeljito preiskavo. V pomoč jim je bilo poslanih še nekaj orožnikov.

Vest, da je roparski umor delo razbojnika Haceta in nekega njegovega pajdaša, ni zelo verjetna, ker je iz vsega razvidno, da sta morala razbojnika poznati razmere v vasi. Če pa je bil eden izmed zločincev le res Haca, je bil vsaj njegov pajdaš človek, ki je poznal navade obeh sester in tudi vedel, da sta imeli denar doma. Ljudstvo upa, da se bo orožnikom posrečilo prijeti oba zločinca. Roparski napadi in umori se v Savinjski dolini, kjer včasih takih zločinov nismo poznali, že nekaj časa ponavljajo. Več zadnjih zločinov je še nepojasnjenih. Ljudje naj bodo previdni.

Iz Prekmurja

Smrt mlade gospodinje pod slamo in snegom. Vladislava Poredoseva, žena posestnika in delavca v Benkovi tvornici v Murski Soboti je nedavno pozno popoldne šla k velikim oslicam slame na dvorišču, da nabere krme za živino. Slamo so že dalje časa jemali z oslice samo v spodnjih plasteh, zato so gorne plasti visele. Ko je gospodinja vlekla slamo iz kupa, se je gorna plast pod težo snega poveznila nad nesrečno ženo in jo pokopala pod seboj. Nesreče ni opazil nihče. Mož je prišel proti večeru iz tvornice, in pogrešil ženo. Zaman jo je iskal pri sosedih. Slednjič so potegnili nesrečno ženo izpod kupa slame in snega. Niso ji več mogli rešiti življenja. Pokojna Vladislava je bila po rodu Poljakinja in stara komaj 31 let. V Mursko Soboto je prišla pred sedmimi leti s svojim možem Karlom, s katerim se je seznanila v Franciji, kjer sta bila na sezonskem delu. Bila je zelo pridna gospodinja, zato je njena nesrečna smrt zbudila splošno sočutje. Hudo prizadetemu možu je zapustila 7-letnega sinčka.

Novo vlakovne zveze Lendave z Zagrebom. Po novem voznem redu na področju zagrebškega žel. ravnateljstva sta uvedeni dve novi zvezi Lendave z Zagrebom. Vlaka odhajata iz Lendave ob 18.20 in 0.45 in prihajata v Lendavo ob 18.04 in 0.15.

Skoraj za meter snega je padlo v Prekmurju. V noči na predzadnji torek je v Prekmurju zapadlo spet nad 40 cm novega snega, tako da je snežna plast debela ponekod blizu enega metra. Toliko snega že ni bilo v Prekmurju od leta 1929. V obmejnih Velikih Dolcih otroci dva dni niso mogli v šolo, ker so bila vsa pota zametena.

Smrt Prekmurke v tujini. Iz Prekmurja odide vsako leto na tisoče delavcev na sezonsko delo v tujino. Letos jih je še čez zimo ostalo v Franciji na delu okrog 2000, v Nemčiji pa nad 500 delavcev. Včasih je delo naših ljudi v tujini tudi nevarno in marsikoga zadene nesreča. Tako je v Franciji po nesrečnem naključju električni tok ubil mlado Prekmurko Roziko Kůzmovo iz Gornje Bistrice v Prekmurju. Bodi ji blag spomin!

Smrtna kosa med Prekmurci. V Lipovcih pri Beltincih so ob veliki udeležbi pogrebcev pokopali posestnico go. Terezijo Jakobovo, ki je po kratkem bolehanju umrla v starosti 66 let. Pokojnica je bila mati g. Karla Jakoba, profesorja risanja na gimnaziji v Murski Soboti. V Filovcih so pokopali posestnika g. Janeza Lovrenčiča, ki je umrl v starosti 70 let. Za njim žalujejo dve hčeri in sinova. — Obema rajnkima blag spomin!

12 let ječe zaradi poverb. Te dni je bila pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti razprava proti sodnemu officialu Štefanu Friedrichu zaradi poverbe varstvenega denarja na okrožnem sodišču v Murski Soboti. Friedrich je poverjal denar od leta 1927. tako spretno, da ni tega nihče opazil. Ko je minilo pomlad prišlo vse na dan, so prvotno mislili, da gre za vsoto 300.000 din, pri preiskavi pa so ugotovili, da znašajo poverbe 700.000 din. Friedrich je vedno igral v državni razredni loteriji, ker je upal, da bo enkrat zadel dobiček in poravnal manjkajočo škodo. Ni pa imel te sreče. Pred sodiščem je odkrito priznal, da je jemal denar kot posojilo, ki ga je mislil vrniti. Obsojen je bil zaradi utaje uradnega denarja na 12 let ječe in trajno izgubo častnih državljskih pravic.

Obsojen vlomilec. Jakob Orgolič od Sv.

Juriša ob Ščavnici je bil pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti obsojen na osem mesecev strogega zapor, ker je v družbi z nekim maloletnikom vlamljal v kmečke hiše in odnesel kar mu je prišlo pod roke.

Zanimivosti

× Dva češka ministra pobegnila v tujino. Uradno poročajo iz Prage, da je predsednik Hacha razrešil dolžnosti kmetijskega ministra dr. Fajerabenda in predsednika vrhovnega odbora za nadzorstvo nad cenami inž. Jaromila Nečasa. Ministra dr. Fajerabend in inž. Nečas sta pobegnila v tujino v začetku januarja najbrž preko Slovaške in Madžarske in se napotila v Francijo. Dolžnosti kmetijskega ministra dr. Fajerabenda je prevzel pravosodni minister Krejčí, mesto inž. Nečasa pa je zasedel nemški vladni komisar von Buschell. Splošno mnenje je, da bo sprememba na teh mestih imela za posledico poslabšanje odnosov med Čehi in Nemci.

× Velik italijanski potniški parnik zgorel. Velik italijanski potniški parnik »Orazio«, namenjen v Južno Ameriko, je postal žrtev nesreče v Sredozemskem morju. Začel je goriti. Vzrok požara je treba iskati v eksplozijah, ki so se dogodile druga za drugo v strojnem oddelku. V teku četrty uri se je ogenj tako razširil, da je kapetan ladje začel brezlično klicati na pomoč. Na pomoč sta prisneli ena italijanska in ena francoska ladja. Reševalna dela so trajala osem ur. Ogrodje ladje so prepeliali v Genovo. Ali so bili vsi potniki in vsa posadka rešeni, iz poročil ni razvidno.

× Potres v Italiji. V Palermu, Luccii in Speziji so včeraj čutili lahne potresne sunki, ki na niso napravili nobene škode.

× Prostovoljno se je potopil. Po vesti iz Pariza se je Jeanus 1600-tonski tovorni parnik »Albert Jeanus« na Atlantskem morju prostovoljno potopil, ko so z njega opazili neko francosko ladjo, ki bi parnik utegnila ustaviti in zapleniti. Druga francoska ladja je baie uspešno napadla neko nemško podmornico. Francosko mornariško ministrstvo je objavilo, da so francoske voje ladje v zadnjih dneh ustavile devet tujih ladij na odortem morju in jih privedle v francoske luke. 15.000 ton blaga je bilo na teh ladjah zaplenjeno.

Prosto po Scottu:

CRNI BRATJE

KRIMINALNI ROMAN

Moravec ni niti slutil, kje je. Začel je po malo zavijati vozilo in je pustil ropotati motor, kakor bi hotel voz preizkusiti, samo da je lahko preslišal vprašanje. »Veste,« se je opravičeval, »zdelo se mi je, da nekaj ni v redu. Pa sem se motil, voz gladko teče.«

Pogledala ga je z začudenimi očmi.

»Seveda.« je rekla nato hladno. »Sicer pa niti ne vem, kdo ste.«

»O, prosim, oprostite! Benton sem, Peter Benton, milostljiva gospodična.«

Pri tem mu je šinilo v glavo ne posebno tolažilna misel: gotovo se bo moral peljati skozi številna večja in manjša naselja, kar bo nevarno zanj. Peljala sta se zelo naglo in gotovo ga bo kje ustavil stražnik in ga vprašal po šoferski izkaznici. Kaj pa bo potem? Rešiti ga bo mogel samo še čudež.

Toda zdaj ni smel več požreti besede, moral jo bo voziti, da ne bo zbudil v njej še večjega suma.

Skoro neslišno je tekkel avto v noč. Imeniten stroj, je mislil Moravec pri sebi in skoro nežne položil roke še čvrsteje na volan. Tako je minila ura. Ves ta čas je dekle molčalo. Kaj premišlja, je ugibal Moravec. V možganih se mu je porodila plašna misel, da je pač on sam žrtev njenega razmišljanja. To je pač zelo verjetno. Ali ne zbujajoč, na zunaj podoben klatežu, ki se ob tako nenavaden čas potepa po cesti in ki govori

kakor pravi kavalir, največjega začudenja?

Nejevoljen je naposled zavrgel to misel. Morda pa misli na svojega bolnega brata? Saj prav tako bo, ker njega niti ne pogleda.

Skozi dve zaspani mesteci sta se že peljala, ne da bi bila naletela na kakšno odprto pošto. Zdaj sta se vozila po glavni cesti nekega mesta, ko je bila njuna vožnja nenavadno prekinjena, da je Moravec kar čutil, kako mu je ledenela kri v žilah.

Na nekem oglu je svetila močna svetilka čez cesto. Dva moža sta stala pod njo, in ko ju je Moravec z razbijajočim srcem spoznal za policista, je eden izmed njiju že vzdignil roko v znak, da se mora avto ustaviti.

Moravec je takoj ubogal in se v sedežu naslonil daleč nazaj. Eno roko je držal na krmilnem kolesu, z drugo pa je segel v žep in zgrabil revolver.

Policist, ki je imel čin oficirja, je prišel bliže. Ko je zagledal vprašujoči obraz dame poleg vozača, je vljudno pozdravil.

»Žal mi je, da sem vas moral ustaviti, velenjena dama,« je pojasnjeval, »toda ukaz je ukaz. Moram vas namreč posvariti pred pobeglim kaznjencem, ki se klati nekje po tej pokrajini. Ali ste morda srečali kakšnega umrljivega moža, velikega, zelo močnega moža, ki najbrž hodi peš in ima verjetno na sebi razcapano obleko zaradi hude avtomobilske nesreče.«

Moravec je bil v tem trenutku prepričan, da je morala mladenka poleg njega opaziti njegovo tresočo se roko. Dalje njegove misli niso segale. Velika groza ga je vsega prevzela. Ni bil sposoben, da bi si v naglici napravil kakšen načrt, tako nepričakovano je prišlo vse to nadenj.

»Pobegle — kaznjencem!« To je bil glas mladenke, jasen, miren, četudi malo zmeden. »Ne, nobenega nisem videla. Kje pa je bil nazadnje?«

Polijski oficir je zmajal z glavo. »Na to je težavno odgovoriti. Vemo samo, odkod je prišel in kam najbrž potuje. Imamo ukaz od oblastev, da ustavimo nocoj vsak avto.«

»A tako«, je vljudno rekla mladenka. »Kako na se piše mož in iz katere ječe je ušel?«

»Iz jetnišnice v Charlestownu, gospodična. Menuje se Richard Moravec in je baje nevaren klatež Pravilo, da je pobil nekega jetniškega paznika. Bodite torej previdni in ne ustavljajte vozila, če vas med potjo kdo pokliče.« Oficir je postavil nogo na avto stopnico. »Mož je zbežal izpred jetnišnice z nekaj prijatelji, a tik pred Springfieldom so imeli nesrečo. Dva sta se ubila, dva sta nevarno poškodovana, a njemu samemu se ni nič zgodilo. Vsaj kaže tako, da je ostal nepoškodovan. Najbrž potuje zdaj proti jugu.« Oficir se je zdaici obrnil k Moravcu. »Vi tudi niste videli nobenega takega možaka, kaj?« Moravcu je hotelo zastati srce. Zazdelo se mu je, da se mu je naredil okoli prsi železen obroč, ki ga stiska, da ne more dihati. Nato pa je slišal samega sebe odgovoriti: »Ne, nikogar nisem videl. Sicer pa sem se le kratko progo vozil z avtom.«

× V čem prekašajo finski vojaki sovjetske. 'Amsterdamski list »Telegraaf« je naštel sedem prednosti finskega vojaka pred sovjetskim: 1. Finci se bore za svojo svobodo in neodvisnost. 2. Finski vojak ima povsem drugačno vojaško izobrazbo kakor sovjetski. Finski vojak je pobudnejši in vztrajnejši v mrazu in pomanjkanju. 3. Tri četrtine Finske so pokrite z gozdovi in 70.000 jezer olajšuje obrambo dežele. 4. Finski maršal Mannerheim, njegov generalštabni oficirji in armadni poveljniki, ki so se borili proti sovjetom že leta 1918., poznajo vojne načine in značaj svojih nasprotnikov. 5. Vsi Finci so odlični smučarji. 6. Finski oficirji so bolj usposobljeni kakor sovjetski, ker so sovjetska oblastva postrelila ali izgnala 80 odstotkov prejšnjega oficirskega kadra. 7. Finci so vsi odlični strelci.

× Byrd odkril na južnem tečaju novo ozemlje. Američan admiral Byrd, ki raziskuje s svojo družbo južni tečaj, je sporočil, da je odkril doslej neznana gorovja vzhod-

no od rtiča Kolbeka.

× 160.000 Nemcev iz Rusije so naselili na Poljskem. Preseljevanje Nemcev iz sovjetske Galicije in Volinije se po nemških vesteh približuje koncu. Dozdaj je bilo z vlaki pripeljanih 103.000, z ostalimi prevoznimi sredstvi pa 35.000 Nemcev. Pričakujejo še štiri skupine izseljencev, tako da bo doseglo skupno štev. izseljencev iz teh krajev 160.000. Iz Kovna poročajo, da približno 40 odstotkov letonskih Nemcev, ki bivajo v Litvi, čaka, da jih te dni prepeljejo v Nemčijo.

× Oddaja lesa na Koroškem. Posamezne občine na Koroškem so dobile od nemških oblastev nalog, da morajo poskrbeti gotovo količino lesa. Zdaj nalagajo občine posameznim kmetijam, koliko lesa imajo do spomlad oddati. Oddaja lesa, seveda za plačilo, je obvezna za vsakega kmeta, ki ima gozd.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Al Capone mirno uživa sadove svojih razbojstev

Al Capone, zloglasni kralj ameriških gangstrov (razbojnikov) in tihotapev z alkoholom, ki je presedel večletno kazen v ječi, je zapustivši ječo šel najprej v bolnico, zdaj pa jo je zapustil in se nastanil v svoji podeželski hiši v Pemliceu v bližini Baltimorea.

Evropcem se zdi nepojmljivo, da more takšen človek, ki ima na svoji vesti neštete zločine, živeti mirno kakor kateri koli pošten meščan. V Ameriki so pač naziranja drugačna; tam so ga leta 1931. obsodili samo zavoljo davčne utaje.

Capone šteje danes šele 43 let. Svoje zločinsko življenje je začel pred dvajsetimi leti kot desna roka tedaj najmočnejšega tihotapca alkohola Johna Toria. Ko se je Torio »umaknil v zasebno življenje«, je postal Al Capone njegov naslednik. Območje svojega delovanja pa je Al Capone takoj silno razširil. Nihče ni bil več varen ali ni njegov znanec kakšen najet morilec, ki ga bo v naslednjem trenutku ustrelil. Izsiljevanja pa so bila sploh na dnevnem redu.

Policija je bila v boju proti Al Caponeje-

vim zločinom brez moči, kajti stotine nižjih in višjih policijskih uradnikov samih in odličnih osebnosti so prejemale Al Caponejevo plačilo in pomoč od zločinske družine. Če so kakšnega sodelavca zgrabili in spravili pred sodnike, mu niso mogli dokazati nobenega zločina, kajti nihče ni bil tako pogumen, da bi nastopil proti njemu kot priča. Tako zelo se je vse balo Al Caponejevega maščevanja.

Ko so Al Caponeja l. 1931. zavoljo »davčne utaje« obsodili na deset let ječe, si je ves Chicago, kjer je bilo glavno torišče njegovega delovanja, oddahnil. Oddahnili se je tudi Amerika. Videti je pa, da ima mož še zmeraj velikansko zaslonbo povsod, kajti dve leti ječe so mu zaradi dobrega vedenja odpustili in so mu dovolili, da prične uživati mirno življenje. Ne smemo pa pozabiti, da je Al Capone na višku svojih moči in da je gospodar velike vrste pivovarn, nočnih zabavišč, trgovin in trgovin, samih zakonito priznanih podjetij, tako da je njegovo imetje leta 1938., ko je še sedel za zamreženimi okni, predstavljalo kum milijonov.

Ta odgovor se policistu ni zdel dovolj jasen. Obrnil se je spet k dami: »Kaj ne prebivate v New Yorku, gospodična?«

»Da, toda prihajam iz New Hampshirea.«

»Potem je torej to vaš šofer?«

»Ne«, je rekla potrpežljivo. »Monter je in me vozi, ker sem si ranila zapestje. Mudi se mi silno, ker je moj brat bolan. Moje ime je Doroteja Staplesova iz New Yorka. Moj oče je lastnik trdke Staples in Bannister.«

»Poznam to trdko, milostljiva gospodična.« Policijski oficir se ji je priklonil. »Prav žal mi je, da sem vas moral ustaviti. Ukaz je ukaz. Razen tega imam ukaz, prečitati tiralico za Rihardom Moravcem.«

Policist je privlekel iz žepa neki papir in začel brati: »Pobegli kaznjene je velik in zelo močan. Visok je en meter 80 centimetrov, šteje 30 let, tehta 80 kilogramov. Nazadnje je bil oblečen v temnosivo obleko z modrimi črtami, v črnobelo pisano srajco z mehkim ovratnikom, temne čevlje trdke Walker-Redding z gumijastimi podpetniki. Na glavi je imel najbrž temnorjavo čepico. Domneva se, da je begunec na poti v New York...«

Da, milostljiva gospodična, to sem vam moral prebrati, ker je ukaz takšen. Prav čuditi se je, zakaj so višja oblastva tako silno v skrbeh zaradi tega pobeglega kaznjence. Vse kaže, da nekaj zelo vplivnih ljudi želi, da bi bil begunec čimprej zopet v rokah pravice. Vsaj slišal sem govoriti nekaj podobnega.« Policist je pravkar nameraval papir spet vtakniti v žep, ko je njegov pogled obvisel na možu za volanom. Pogledal je Dorotejo Staplesovo in nato spet vozača.

»Hm«, je rekel naposled skoraj v zadregi. »Če je milostivi gospodični prav, si bom va-

še ime zapisal. Morda bo policijsko ravnanje hotelo vedeti, kdo vse se je to noč peljal skozi mesto. Vi, gospod, torej niste šofer gospodične Staplesove?«

Moravec je slišal, kako je njegovo srce tolklo. »Ne, pišem se Peter Benton. Nočni monter sem v Forbesovi garaži.«

Torej Benton, Forbesova garaža.

Policist je to počasi zapisal v svojo beležnico. »Mislim, da Forbesovo garažo poznam«, je rekel. »Zdaj še voz...« Stopil je za vozilo in pogledal številko. »Torej 1.387.000. New York. Tako!«

Moravec se je bal, da ga bo zadušilo. Četudi oficir morda še ni zasumil vanj, ga mora naposled spoznati po opisu v tiralici.

Moravcu je ostalo samo še eno upanje: če ga policist vraša po šoferski izkaznici, mu bo povedal samo številko te izkaznice, ki se je še spominja. Kaj pa, če bo policist vztrajal na tem, da mu mora izkaznico pokazati.

Če se to zgodi, bo stopil počasi iz avta, kakor da bi tako laže našel izkaznico v notranjem žepu, nato pa bo v naglici podrl bližnjega stražnika in zbežal v noč.

Morda bodo streljali za njim, toda kaj drugega ne preostane...

Še enkrat je policijski oficir razmišljeno pogledal oba potnika in sunil svojo beležnico v žep.

»Vse v redu, gospodična«, je rekel. »Lahko se odpeljete.«

V trenutku je Moravec pognal motor in vozilo je steklo v temo.

Zavedel se je v polni meri, da se je komaj izmazal. Še je čutil na pol začuden, napol nezaupljivi policijski pogled na sebi. Sa-

Ženski vestnik

Kako se obvarujemo ozeblin

Ne smemo čakati, da nas mraz čisto prevzame, temveč se moramo pri mrazu dobro in toplo obleči. Treba je nositi toplo perilo, obleči dvojne nogavice, če nimaš volnenih, pa tudi dvojne hlače in tople rokavice. Če je zelo mraz, si zavij tudi ušesa. Ne lezi nikdar v posteljo, kadar si vsa premražena. Mrazi te bolj od vlage kakor pa od mraza.

Kadar prideš domov, takoj preobleči vlažno obleko, čevlje kot tudi nogavice. Kroženje krvi bo spet redno delovalo in prenehale te bo zebsti. Pri hudem mrazu si ovij čez nogavice časopisni papir in obuj v čevlje. Papir izolira vlago in obdrži toploto. Posebno je to priporočljivo za ljudi, ki so mnogo na prostem. Tesnih čevljev ne obujaj pozimi, ker tesni čevlji takoj povzročajo ozeblino, ker zadržujejo kroženje krvi. Če pa že imaš ozeblino, jih maži z jodovo tinkturo. Dobliš pa v lekarni tudi dobro mažo zoper ozeblino.

Proti ozeblinam pomagajo tudi menjajoče se tople in hladne kopeli. Pripraviš si dve posodi, v eno daš toplo in v drugo hladno vodo. Pa vtakneš noge v toplo vodo, takoj nato v hladno, in tako menjavaš kopel 10—15 minut. V začetku te bodo ozeblino sicer zelo bolele, a čez čas bodo bolečine izginile. Nato noge ali roke dobro namaži s špiritom, v katerem si raztopila kafro.

Kadar prideš od zunaj vsa premražena v toplo sobo, ne hodi v bližino peči in ne grej si rok ali nog pri peči. Prav zavoljo prehitre menjave toplote ti roke takoj ozebejo in koža pordeči. Boljše je, če te zebe v roke ali noge, da jih vtakneš v hladno vodo in potem dobro z brisačo zdrgneš. Roke bodo nato takoj tople.

Posebno pa priporočamo materam, da otrok, ki so se morda sankali ali prišli vsi premraženi iz šole, ne puste takoj na peč, kakor je to otrokova navada, če ga zebe. Premražen otrok naj hodi vsaj četrt ure po sobi ali kuhinji. Šele nato naj zleze na peč in se dobro segreje.

Prav tako ne pusti otrok z vroče peči ta-

mo svoji spremljevalki se mora zahvaliti, da se policist ni natančneje zanimal zanj.

Njene mirne navedbe o svoji in njegovi osebi njen duševno prisotni nastop in pa njen položaj kot hčerka splošno znanega uglednega moža, so napravili na policista dober vtis. Nehote je mlada dama govorila tako kakor bi si bila natejala tega monterja naravnost v Forbesovi garaži.

Medtem ko je drvel avto skozi noč, se je pojavilo v Moravcu novo vprašanje. Da so o vsebini tiralice že lahko brezlično vse obvestili, mu je bilo razumljivo, toda kako je mogoče, da je bil v tiralici tako čudovito natančno onisan? Odkod imajo tako natančen opis njegove obleke, čepice in čevljev? Kako vedo, da se je bil v avtu preoblekel v takšno obleko?

Tuhtal je in tuhtal, ko je lahko sukal krmilno kolo. Morda so znanke njegovih čevljev spoznali po stopinjah v močvirni zemlji na kraju nesreče?

Čutil se je, kako naglo in dobro deluje policija. To mu je bilo v svarilo, da bo moral biti strašno previden, če bo hotel ostati na svobodi.

Pol ure sta se peljala molče. Moravec je čutil, da ga je opazovala. Ko je malo okrenil glavo, je videl pogled Doroteje Staplesove usmerjen naravnost vanj.

»Ali nas bodo kmalu spet ustavili?«

»Ne vem«, je odgovoril Moravec. »Saj razumljivo je, da je policija skrajno previdna.«

»To je res«, je priznala mladenka. »Ubogi dečko! Naj bo kdor koli, žal mi je zanj. Ali ni nekoga umoril na begu?«

»Da — menda.« Moravec se je sam ustrašil svojega hrupavega glasu. Avto je z enim

kaj na prosto, ker tudi to je nevarno za prehlad, ker se segreto telo prehitro shladi. Prehitra menjava toplote in mraza ima po navadi za posledico nahod, če ne še kaj hujšega.

Za kuhinjo

Čokoladne rezine. Umesi v testo 21 dek noke, 18 dek sirovega masla, en rumenjak, štiri žlice vode, malo soli in naribano limonovo lupinico. Umešeno testo naj pokrito počiva eno uro. Nato testo razdeli v dva dela in vsak del zase razvalja. Prvi del razvalja nega testa položi v pomazano pekačo in ga nadevaja z nadevom. Nato položi drugi del čez nadev in speci. Nadev je tale: Mešaj, da narase, šest rumenjakov, 20 dek sladkorja v prahu, nato primešaj 14 dek zribane čokolade, pet dek zmletih orehov ali mandeljnov, sok od pol limone in sneg šestih beljakov. Ko je testo pečeno in se je shladilo, zreži na poljubne rezine.

Rezine na drug način. Mešaj, da narase, 10 dek sirovega masla, 12 dek sladkorja v prahu, pomešanega z vanilijo, in štiri rumenjake. Nato primešaj sedem dek zmletih orehov, dve dek moke, dve rebri naribane čokolade, od pol limone naribano lupinico in sneg štirih beljakov. Testo zlij v pomazano pekačo, razravnaj in peci. Ko je testo že skoro pečeno, pomaži po vrhu s poljubno mezgo, po mezgi pa namaži sneg štirih beljakov, ki si ga osladkala, potem ko si ga raztepla. Nato postavi spet v pečico za toliko časa, da se sneg dobro strdi. Ko je pečeno in se je shladilo, oblij s čokoladnim ledom ali pa posuj samo s sladkorjem in zreži na kocke.

Zrezki od krompirja. Kilo v oblicah kuhane krompirja zmelji na strojčku s 15 dekami kuhane gnjati. Osoli, malo popopraj, dodaj tri žlice seskljane čebule, malo peteršilja in eno jajce. Vse skupaj dobro zmešaj in oblikuj zrezke. Zrezke povaljaj v moki in na vroči masti speci. Ko so vsi zrezki pečeni, na ostalo mast daš žlico moke, in ko moka samo malo porumeni, dodaj malo sladke paprike in četrt litra kisle smetane. Če je omaka zelo gosta, prilij še malo vode. Ko prevre, polij

ALI IMATE RADI

lepe povesti, vesele zgodbe, uganke, smešnice? — Naročite si družinski časopis »Priatelj«, ki stane četrtletno 17.— din. Eno številko vam pošljemo brezplačno na ogled, če sporočite svoj naslov upravi v Ljubljani, Dalmatinova 8/D.

po zrezkih in daj na mizo.

Zeljnatí cmoki. Glavo zelja očisti vseh štorov, operi in drobno zreži kakor za solato, osoli in naj tako stoji pol ure. Nato zelje dobro otisni. Zelje zmešaj s toliko moke, žlico masti, dvema žlicama drobtin, pol deke kvasca in tremi jajci, da dobiš bolj mehko testo. Testo še malo premesi, napravi dolg svalk, ga zreži in napravi drobne cmoke. Cmoke pokrij s prtičem in pusti eno uro počivati. Nato cmoke zakuhaj v slan krop. Vro naj četrt ure. Kuhane poberi v skledo in z ocvirki zabeli. Daš kot samostojno jed na mizo.

Sirovi kolači. Kilo moke in pol kile zdrobljenega sira (skute) dobro umesi. Nato malo osoli, dodaj dve ali tri žlice (po okusu) sladkorja v prahu, kavno žličico sode-bikarbhone, eno jajce in toliko kisle smetane, da dobiš bolj mehko testo. Umešeno testo razvaljaj za prst na debelo in izreži z okroglim obodcem kolače. Kolače pokrij s prtičem in naj pol ure počivajo (odrezke testa zopet umesi, razvaljaj in zreži). Nato jih na vroči masti ocvri. Na sredino vsakega kolača položi žličico po-

ljubne mezge, posuj s sladkorjem v prahu in daj tople na mizo.

Praktični nasveti

Zamrzla okna se dajo z lahkoto odtajati z raztopino galuna. Ta način je najmanj nevaren. Če hočemo okna odtajati z vročo vodo ali z ognjem, se nam lahko zgodi, da šipe počijo.

VSAK ČLOVEK JE SVOJE SREČE KOVAČ

zato tudi Vi ne obupajte in ne tožite, ako doživite neuspeh ali razočaranje. Obrnite se skupno na psihografologa S. PARADISO Maribor, kateri vam da na podlagi Vaših rojstnih podatkov in točnega naslova dragocen nasvet za pravilno ravnanje v poslovanju, špekulacijah, kupčijah in denarnih zadevah, ter vam pove s kom se boste poročili in kako se obvarujete nesoglasja v ljubezni in zakonu. Njegovim analizam izraža nad tisoče obiskovalcev prisrčne zahvale. Za stroške je poslati Din 40.— naprej.

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravlien: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR · RASPUTIN

Ravlien: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Maierieva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din.

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 8

izmed zadnjih koles zašel na pot za pešce in je nerodno poskočil. Mladenka je lahko vzviknila.

»Oprostite, milostljiva gospodična. Bom bolj pazil. Volan me še malo moti.«

Nato je spet zavladal globok molk.

»Ali ste si zapomnili ime moža?« ga je zdajci vprašala.

»Ne morem se ga spomniti.«

»Prav za prav je bilo čisto prijetno ime«, je rekla zamišljeno. »Tako nič zločinsko ni zvenelo. Kaj pa je zakrivil nesrečnik? Strašno je to, da je postal morilec samo zaradi tega, ker je hotel biti spet svoboden.«

»Da, milostljiva gospodična.«

»Gotovo ga bodo kmalu prijeli«, je rekla skoraj obžalujoče. »Saj se zmerom tako zgodí.«

Moravec je molčal.

»Seveda«, je menila nato, kakor bi bila govorila sama s seboj. »Morda ni niti vreden pomilovanja in je prav sirov in nizkoten človek.«

»Morda, milostljiva gospodična.«

Začelo se je počasi daniti. Megla je visela nad budočim se mestom, ko je avto začel križati tihe predmestne ceste.

Iz New Havena je Doroteja Staplesova telefonirala svojemu očetu. Začutila je veliko olajšanje, ko je izvedela, da se bratovo zdravje obrača na bolje. Ko sta se pripeljala do prve postaje podzemске železnice, se je nenadno obrnila k Moravcu.

»Mislim, da bom s podzemsko železnico dosegla prej svoj smoter.«

Moravec je takoj ustavil vozilo in izstopil.

»Prosim, milostljiva.«

Lahkonogo je skočila na tla. Zdaj je v bledem jutrnjem svitu šele opazila bolešno bledico na sopotnikovem obrazu.

»Ali se ne počutite dobro, gospod Benton? Gotovo ste bili premalo toplo oblečeni. Zelo žal mi je.« Njen glas je zvenel zelo iskreno. »Eno prošnjo pa še imam do vas. Prosim, da zapeljete avto v garažo, v Hudsonovo garažo na devetinsedemdeseti cesti. Meni se tako zelo mudi...«

»To se razume, milostljiva. Devetinsedemdeseta cesta, kaj ne?«

»Da, prosim. Zdaj pa, gospod Benton, koliko sem dolžna? Ali je 30 dolarjev dovolj za vaš trud?«

»Hvala lepa, milostljiva. Skoraj preveč je.« Ko mu je izročila bankovce, je prijel čepico. »Se enkrat lepa hvala, gospod Benton«, je rekla. »Bili ste mi res prijatelj v stiski.«

Obrnila se je že, da bi šla, pa je še oklevala. Pogledala je še enkrat Moravca in se mu prvič nasmehnila: »Na svidenje, gospod Benton.« Nato je izginila pri vходу v podzemsko postajo.

Moravec je takoj spremenil svoje zadržanje. Okrog njega je začel naraščati promet. Hitro mora nekaj ukreniti. Če se v taki obleki pelje v notranjost mesta, bo nevarno. Toda Doroteji Staplesovi je obljubil, da ji bo avto spravil v garažo. Spomnil se je njene zadnjega pogleda, ki se mu je zdel tako čudno vprašujoč.

Ne da bi bil okleval, je spet sedel za volan in je bil kmalu sredi prometa v notranjem mestu.

V teku zadnjih ur si je bil napravil načrt. Vsak njegov nadaljnji korak mu je bil zdaj jasno pred očmi.

Predvsem mora čim hitreje stopiti v stik s Stonejem. Čim hitreje in čim previdneje mora to storiti. Veliko vprašanje, kako naj to stori, ker bo Stone gotovo skrbno opazovan. Najlaže se pride z njim v zvezo po telefonu.

Cisto prvo, kar mora storiti, pa je nabava nove obleke. Njegova raztrgana in umazana zunanost pomeni zanj stalno nevarnost. Zdajci mu je padla na um drzna misel. Načrt, ki se je opiral na prejšnjega klubskega prijatelja Viktorja Kinga.

King ni počel nič pametnega. Ves smisel njegovega življenja je bil v tem, da je užival in si utrjeval sloves sprehajajočega se modnega časopisa. Dvanajst modnih krojačev v mestu je bilo stalno zaposleno z likanjem njegovih oblek. Če Viktor King še biva v mestu, je pomislil Moravec, bo lahko naglo nabaviti si obleko.

V neki prodajalni cigar je ugotovil Moravec na podlagi knjižice s telefonskimi naročniki, da je Viktor še zmeraj na svojem mestu.

Moravec se je zasmeljal, ko je nekoliko pozneje v neki javni telefonski govorilnici vzdignil slušalko in poklical neko krojaško delavnico.

»Tu Martinov krojaški salon«, se je oglašil nekdo v telefonu.

»Tukaj govori sluga gospoda Viktorja Kinga«, je rekel Moravec svečano. Gospod Viktor bi rad vedel, ali imate od njega kakšno obleko, da jo zlikate.«

»Trenutek, prosim. Mislim, da jo imamo.« Nekdo drugi, menda sam lastnik krojaške delavnice je prišel k telefonu. Moravec je ponovil vprašanje. (Dalje)

RADIO LJUBLJANA

4. do 11. februarja

Nedelja, 4. februarja: 8.00: Jutrnji pozdrav. 8.15: Cimermanov kvartet. 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic). 10.00: Pevski in klavirski koncert (Vida Valjalova in Marta Ostere-Valjalova). 11.00: Radijski orkester. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Plesno glasbo bo izvajal orkester Swing-Rhythm. 14.00: Plošče. 17.00: Kmetijska ura: Varujmo živino pred slinavko in parkljevko (dr. Kocjan Leon). 17.30: Ljubljanski pevski jazz-kvartet, vmes bo igral na harmoniko Stanko Avgust. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: Prva srbska vstaja: Izvolitev Karadjordja za vrhovnega vodjo (Božo Kovačević iz Beograda). 19.40: Objave. 20.00: Okroglo (plošče). 20.30: Orkestralni in zborovski koncert (radijski orkester in pevski zbor »Sava«). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za ples (plošče).

Ponedeljek, 5. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Vesele (plošče). 12.00: Godbe na pihala (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Zdravstveni pogoji za srečen zakon (dr. Anton Breclj). 18.20: Škrjančkov kvartet (plošče). 18.40: Mesečni slovstveni pregled (prof. Fran Vodnik). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: Zgodovina in jezikoslovje Srbov in Hrvatov (dr. Henrik Barič iz Beograda). 19.40: Objave. 19.50: Več manire — brez zamere (Fran Govekar). 20.00: V pustnem veselju (Vekoslav Janko, Svetozar Banovec ob spremljevanju harmonike — Avgust Stanko in radijski orkester). 21.30: Veselo rajanje (plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Kvartet Fantje na vasi.

Torek, 6. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Vesele (plošče). 11.00: Trije lažnivci. Burka v treh dejanjih. Spisal Miroslav Zor. Izvajala bo igralška družina »Stara in mlada«. 12.00: Napevi iz zvočnih filmov (plošče). 12.30: Poročila,

objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Poskočni napevi (plošče). 18.40: Greh pod vidikom vere (Fran Terseglav). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: Družabno življenje v Zagrebu v XV. stoletju (Srdja Djokić iz Zagreba). 19.40: Objave. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Nove maske si ogledajte, če so všeč vam, se nasmejite (z nedolžno satiro zabavljeni prizori). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Vesela glasba.

Sreda, 7. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Vesele plošče. 12.00: Resne plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Obisk pri Bachu (plošče). 14.00: Poročila. 18.00: Mladinska ura: a) Za mlade naravoslovce Miroslav Zor. b) Kaj pravita znanost in tehnika (prof. Adlešič). 18.40: Slovenske pravne starine, II. del (dr. Josip Pontar). 19: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: Odgovornost novinarskega dela pred narodom in državo (Ludvik Mrzel iz Ljubljane). 19.40: Objave. 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos iz ljubljanske opere (v prvem odmoru glasbeno predavanje Vilka Ukmarja, v drugem odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 8. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Vesele plošče. 12.00: Operetni napevi (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Operni trio. 14.00: Poročila. 18.00: Pester spored radijskega orkestra. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: ministristvo za telesno vzgojo naroda. 19.40: Objave. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Tercet sester Stritarjevih (pri klavirju prof. Pavel Šivic). 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: V oddih bo igral radijski orkester.

Petek, 9. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Vesele plošče. 11.00: Šolska ura: Po Norveškem II. del. (Julija Sušteršičeva). 12.00: Iz naših krajev (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Zenska ura: Zdravstvo hiše (Pokornova Marija). 18.20: Pesnice iz Pariza (plošče). 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: Franjo Supilo o urejevanju srbsko-hrvatskih odnosov (dr. Nikola Lalić

iz Zagreba). 19.40: Objave. 19.50: Kotiček SPD: O svetih jezerih (dr. Valter Bohinec). 20.00: Ura skladatelja Vinka Vodopivca. 21.15: Schubert: Kvintet (plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Instrumentalni dueti: gosli in kitara (Slavko Marin in Stanko Prek).

Sobota, 10. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Vesele plošče. 12: Plošče brez odmorov. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.20: Plošče brez odmorov. 14.00: Poročila. 17.00: Otroška ura: a) Slovenske narodne pravljice (Mileva Ukmar-Boltarjeva). b) Nastop otrok (vodila bo Slavka Vencajzova). 17.50: Pregled sporeda. 18.00: Radijski orkester. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: Inspekcija narodne obrambe. 19.40: Objave. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Halo! Tu humor iz revirjev. Vesele, stare in nove rudarske v IX. slikah. Rokopis napisal Arnošt Adamič po gradivu iz zapuščine pokojnega Lavoslava Jerina, Franca Goloba in po lastni zbirci. Med drugim nastopijo Micka, bergmandeljc in rudarji. 22.00: Poročila, napovedi. 22.15: Radijski orkester.

V SOLI

Učitelj: »Če sedi na mizi pet muh, a jaz dve izmed njih ubijem, koliko jih ostane, Mihec?«

Mihec: »Dve.«

Učitelj: »Zakaj dve?«

Mihec: »No, tisti dve, ki sta mrtvi.«

ŠE SLABŠE.

Gašper: »Zdaj sem te pa dobil, ti mevža ti. Čeprav imaš ženo, si sam šivaš gumb na suknjo.«

Miha: »Motiš se, prijatelj! To ni moja suknja, ampak od moje žene.«

Listnica uredništva

Tresibaba. Pride na vrsto!

Prošnja. Anton Gosnig v Novem vrhu št. 8, je že dalje časa bolan in ne zasluži ničesar. Njegovih sedem nedoletnih otrok nima sredi zime ne čevljev ne obleke, kaj šele živeža. Usmiljena srca, pošljite za bedno družino darove na župana g. Franca Režonjo v Vratji vasi, pošta Apače.

MALI OGLASI

Naslovi inserentov oglasov s šiframi ostanejo strogo tajni.

BUKOVE HLODE,

okroglo, brez grč od 40 cm debeline in od 2 metrov dolgoti naprej, kupim. Plačam pri prevzemu, event. pri dobavi večje množine tudi v naprej. Kupim tudi lepe jelševke in javorjeve okroglo hlope. Paustejner Alojzij, Senovo, Rajhenburg.

VAŽNO ZA PRAŠIČJEREJO!

VSAKEMU, KI REDI PRAŠIČE, pošljem brezplačno zavitek mastelina in navodilo. Pišite na naslov: Ivan Magdalenc, Rače.

DOLGOROČNO POSOJILO

dobijo vsi sloji, zato ne čakajte, temveč se čimprej zglaste pisмено ali osebno pri zastopstvu »Moj dom«, Gregorčičeva ul. 3, Celje. Priložite znamko za 3 din.

PRODAM SADOVNJAK

na prijetnem hribčku blizu banovinske ceste in cerkvice sv. Urbana in cerkve na Tinskem, občina Pristava. Približno 1 ha 20 arov sadovnjaka z 200 jabolčnimi drevesi. Teren uporabljen za njivo, vrt in vinograd. Mala lesena hiša s slamo krita. Eno uro pešhoje od železniške postaje Stranj. Poizvede se pri Starniši Frideriku, Sv. Peter na Medvedjem selu, pošta Podplat, tik pri cerkvi. 30

KUPUJEM VSAKOVRSNO ZLATO, po najvišji ceni. K. Ackermann nasl., draguljar, Ptuj, Krekova ulica 1.

MEINEL HEROLD 104

»REDIN« za prašiče. — Vaak kmetovalec si lahko hitro in s majhnimi stroški zredi svoje prašiče. Zadostuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. Mnogo zahvalnih pisem. Prodaja drogerija KANC, Ljubljana, Zidovska ul.

MOŠTOVA ESENCA »MOSTIN«

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z majhnimi stroški pripravi izborni, obetno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—, 3 steklenice po pošti din 75.—.

Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo z gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Zidovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 34.

ZDRAVSTVENE IN POUČNE KNJIGE

Dr. Holänder: Zablode ljubavnega življenja, 20 din. Svetovalec dekletom za poroke, 35 din. Spolne bolezni, 38 din. Kako se dopadeš ženskam ali moškim, 30 din. Spisovnik ljubezenskih pisem, 30 din. Knjiga lepega vedenja, 32 din. Meščanska kuharica, 40 din. Velika sanjska knjiga z vedeževanjem iz kart, loterijo in astrologijo, 66 din. Hiromantija-vedeževanje z dlani, 32 din. Carobniška vedeževanja, 38 din. Čudeži hipnotizma, 35 din. Razpošilja po povzetju Sauer, Maribor. Krekova 6

NOVOST!

**SAMO
DIN 49.50**

St. 62.300 Anker-ura pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, lep kromiran okvir s plamenno garancijo.

Din 49.50

Stev. 62.301 leta osvetljenimi kazalci in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, vam ga pošlje ma stonj in poštne presto

H. Suttner
Ljubljana 6

Lastna protokollirana tovarna ur v švic.

NOV REDILEN PRAŠEK

SRCE V OKOVIH

NAPISAL MIRKO BREDNIK

ROMAN

Z mrzlično naglico ga je pregledal in takrat... čisto ob robu je zagledal nekaj, kar mu je pognalo vso kri v obraz. Mitja je ležal tam, zaprtih oči, bled.

Branko je naglo skočil k njemu.

Ali je mrtev?

Pokleknil je in pritisnil glavo na njegove prsi.

In utrgal se mu je nov krik, toda to pot je bil krik veselja.

Mitja je še dihal.

Poklical ga je, toda ni se mu odzval.

Branko je stekel v spodnje prostore ladje in tam poiskal nekaj premočenih kosov blaga. Položil jih je Mitji pod hrbet in ga potem z umetnim dihanjem jel zbuditi k življenju.

Ceprav je bil sam tako zelo izmučen, da je komaj premikal roke, ni odnehal. Čez dobro uro je nanol mrtev od napora opazil, kako se je v Mitjev obraz polagoma vračala barva. Potem je videl kako je počasi odprl oči in presenečeno pogledal okoli sebe.

»Kje sem?« je vprašal s slabotnim glasom.

»Rešeni Rešeni!« je kriknil Branko ves iz sebe.

In ne da bi počakal, kaj bo z njim, je zbežal v notranjost ladje. Nekaj sodov, ki jih je vihar vrget s polic kjer so prej stali, se je kotalilo po tleh. S sekiro, ki jo je pobral v kotu, je razbil veho prvega. V njem je bila voda. Zajel jo je in jel piti, piti. V malem sodčku zraven je bilo žganje. Nesel ga je na krov in ga vlij Mitji v usta. In teh nekaj kapljic kakor bi bile fantu vrnille moči.

Uro nato sta sedela na skali nad zalivom. Pregledala sta bila vso zalogo, kar je ni uničila voda, in zaskrbelo ju je, ko sta videla, da imata komaj za teden dni hrane, vode pa še toliko ne. Če dotlej ne pride kaka ladja in ju ne reši...

In vse je že kazalo, da se bo ta njuna bojazen uresničila.

Osmi dan je že tekel. Zadnje grižljaje sta použila, toda od nikoder ni bilo sledu po rešitelju. Lotevati se ju je jel obup. Kaj bo, če pride konec tik pred vrati, na pragu domovine?

Ves otok sta že preiskala, toda nikjer ni bilo sledu o kakem živem bitju, nikjer ni bilo sledu po vodi in sadju, ki bi ga lahko jedla v skrajni sili. Kakor daleč tima je seglo oko, so lezle proti nebu bele skale in okrog njih morje, mirno, kakor bi bilo mrtvo.

Kakor bi naznanjalo smrt.

Osma noč je bila noč obupa, ki jima je trgala srce, da bi bila najrajši jokala, če ju ne bi bilo drug drugega sram.

Deveti dan je prišel, jasen, sveta, toda za njiju poln črne groze. Sedela sta v zavetju visoke skale, ki ju je branila pred pekočimi solničnimi žarki. Lačna sta bila in žejna, tako onemogla, da sta se komaj še držala pokoncu. Vedela sta: ta dan še preživita, mor-da še naslednjega, potem pride tisto, kar mora priti — konec...

Toda prišlo je ono, česar nista več upala, kar se jima je zdelo nemogoče. Mitja je s svojimi sokoljimi očmi zagledal na obzorju oblaček dima. Zastrmel je v tisto smer, kakor bi hotel pustiti tam svoje oči. In potem je videl, kako oblaček čedalje bolj raste, kako se je iz morja izvil trup ladje, sprva tako majhen, da ga je bolj slutil kakor razločil, potem pa čedalje večji.

»Ladja, ladja!« je kriknil. Upanje v rešitev mu je bilo kakor opojna pijača. Pozabil je, da je lačen, da je žejen, izmučen, skočil je pokoncu in stekel proti obali.

Toda kako dati ladji znak, da ju ne zgreši? Branko je splezal na razbito ladjo, v naglici pobral nekaj kosov blaga in jih privezel na ostanek malega sprednjega jambora. In s to

v sili napravljeno zastavo sta mahala po zraku, da se je veter uprl v blago in ga napel kakor jadro.

Ali ju bodo zapazili? Ali ne bodo pluli mimo?

Iz negotovosti, ki je bila še bolj strašna kakor vse dotedanje čakanje, ju je rešil glas ladijske sirene, ki je presekala zrak.

»Vidijo naju,« se je izvilo iz Brankovih prsi, kakor bi se bil sprostil vihar, ki je v njih divjal.

Kmalu nato je Mitja videl, kako se je ladja v daljavi ustavila. S krova so spustili rešilni čoln, ki se je počasi obrnil v smeri, kjer sta čakala.

Čoln je udaril ob skalo. Skočila sta vanj in odveslali so za ladjo, ki jih je že s sireno pozivala, naj se podvizajo.

Uro nato so bili na krovu ladje.

»Lady May«, ki ju je rešila, je bil angleški trgovski parnik. Prihajal je iz Jokohame in vozil v Anglijo.

Kapitan ju je sprejel zelo prijazno. Vsa ganjena sta se mu zahvalila za rešitev. Ko sta povedala, da sta ujetnika, ki se vračata domov, in mu pokazala angleške potne liste, je dejal, da ju zastoni odpelje v London, kamor je bila ladja namenjena. Branko bi mu bil prav rad ponudil denar, toda ni se upal izdati se.

Teden nato so pristali v Kalkuti, kjer so počakali tri dni. V teh dneh sta si Mitja in Branko ogledala mesto. Kupila sta si nove obleke, da sta bila vsaj dostojno oblečena in se jima ni bilo treba sramovati pred mornarji. Branko se je po dolgem času prvič počisteno obril. Ko sta se vrnila na ladjo, ju kapitan skoraj ni spoznal.

Četrty dan zjutraj je ladja odplula. Snet se je začela dolgočasna vožnja ob prazni obali, mimo golih otokov.

Skozi ozek preliv so prišli potem v Rdeče morje. Tudi tu se ni slika prav nič izpremenila. Na eni strani vroča, samotna Arabija z dolgočasnimi palmami, na drugi strani Afrika, skoraj gola, le tu pa tam kolonialno mesto, ki je bilo v njej kakor oaza. Deveti dan so se peljali skozi Sueški kanal in še tisti večer pristali v Aleksandriji.

Popoldne je šel kapitan z njima v mesto.

Branko in Mitja sta zvedela, kako strogo prešledujejo tučce, ki potujejo v London. To je bil eden izmed vzrokov, zakaj se je hotel ogniti tej poti, drugo pa je bilo to, da bi bil s tem napravil velik ovinek, med tem ko bi v dveh dnevih lahko prišel na Sušak, kamor je bil namenjen. Razen tega pa ni hotel nadlegovati kapitana in mu delati sitnosti.

Ze prejšnji večer sta se dogovorila, kaj napravita.

Ko sta šla drugi dan s kapitanom v mesto, so zavili v neko restavracijo. Sedli so na teraso. Soodaj je čakala cela vrsta avtomobilov. Ko je Anglež za trenutek odšel, je Branko izrabil to priliko in mu napisal kratko pismo:

»Razmere naju silijo, da vas morava zapustiti, gospod kapitan. Najin dom je v neblizu, in predolgo je že, kar sva ga poslednjič videla, da bi napravila veliki ovinek v Anglijo.

Bodite brez skrbi. Poiščeva si ladjo, ki naju pripelje naravnost domov. In za svoj trud in postrežljivost prejmite mali dar, ki ga temu pismu prilagava.

Branko je vzel iz vrečice enega svojih demantov in ga vtaknil v ovitek ter nanj napisal kapitanovo ime. Poklical je natakarja in ga prosil, naj pismo izroči naslovljencu.

Plačala sta in oprezno odšla iz restavracije.

Branko je poklical izvoščka, ki je bil s svojim avtom najbližji. Naročil mu je, naj ju kar najhitreje odpelje v luko.

Sofer je pognal. Branko je še videl, kako je stopil kapitan na teraso in ju iskal, potem pa mu je vogal ulice, ki je zavil na levo, zakril pogled.

Deveto poglavje
SPET DOMA

Mirno je rezal parnik valove. Počasi so izginjale za njim Grčija in albanske gore in že se je v daljavi prikazal vhod v Kotor in nad njim Lovčen.

Branku je bilo kakor da gleda raj. Koliko let je že minulo, kar ni videl teh skal! Še dijak je bil, ko je nekoč potoval tu okoli.

In potem so prišli novi otoki, sami znanci, in potem Split, in naprej in naprej, sami kraji, ki jih je poznal, sama vrata v domovino, ki se je pred njim odpirala.

Sušak, zadnja postaja na njegovi poti domov. Drugo jutro je vstopal v domovino. Izkrcala sta se. Čeprav je Branka vleklo mov.

tro ju je brzovlak odpeljal proti Zagrebu. Toda njuna pot je šla še dalje. Branku je vzkripelo srce, ko je prvič po dolgem času spet začul okrog sebe domačo govorico. Bilo mu je, kakor da posluša rajske glasove. Stal je pri oknu, gledal poljane, ki so brzele mimo njega, strmel v Savo, ki je gnala svoje zelene valove v široki strugi. Potem se je ta struga nenadoma zožila, zlezla je v tesno dolino, kjer si je vlak komaj utiral pot. Zidani most je bil za njima, še malo in v Ljubljani bosta.

»Vidiš, to je moja domovina,« je šepnil Branko.

In vlak je hitel dalje.

S slehernim trenutkom je postajal Branko bolj razburjen. Še nekaj minut in v Ljubljani bo, v mestu, kjer bo zvedel prve vesti o tem, kaj se je zgodilo v domovini, kar je bil on tam daleč na vzhodu.

Enakomerno so udarjala kolesa in potem je zaropotalo pod njimi, zleteli so mimo tovrnih vagonov, mimo strojev, ki so se kadili, začutil je, kako je vlak jel voziti počasneje in se je potem sunkoma ustavil.

»Ljubljana!«

Kakor bi se pravkar zbudil iz sanj, se je zdrznil. Šele zdaj se je zavedel, da mora izstopiti, obrnil se je in videl Mitjo, ki je bil že pripravljen in ki mu je molil suknjo in kovčeg. Kakor brez misli je oboje pograbil in se med potniki preril iz vagona.

Krenil je po peronu k izhodu. Potem je pred kolodvorom obstal.

»Kam zdaj?« To vprašanje se mu je vsekal v misel. Saj je tujec. Saj je vse novo okrog njega. Povsod vidi hiše, ki jih prej ni bilo, ljudi, ki jih še nikdar ni videl, same tučce, komaj da je vedel, kam mora iti, da pride v sredo mesta.

Tedaj ga je vprašal Mitja:

»Saj greva v hotel, ne?«

Molče je prikimal. Skočil je na tramvaj, ki je pripeljal mimo. Pred pošto sta izstopila. V hotelu sta si najela dve sobi. Po kopeli, ki ju je prenovila, kaiti bila sta od dolge vožnje izmučena, sta šla po mestu.

V kavarni sta izdelala podroben načrt. Branko je dobil naslov privatnega detektiva, prav tistega, pri katerem se je bil nekoč že Vinko oglašil.

Poklical ga je po telefonu in ga prosil, naj se zgleda v hotelu, kjer sta stanovala. Ob osmih zvečer.

Zdaj je bilo šele pet. Torej sta imela tri ure časa za pohajkovanje po mestu. Mitji je bilo vse novo, zato je Branka neprestano izpraševal. Nehal je šele, ko sta šla ob sedmih k večerji in potem počasi proti hotelu.

Detektiv je že čakal. Prijazno je pozdravil gospoda, ki sta mu bila neznana, in ju vprašal, kaj želita.

»Sedite,« mu je Branko ponudil stol in mu v kratkih besedah povedal svojo zgodbo. Prosil ga je, naj poizve, kje je zdaj Zora in kaj je s Kregarjem.

»To vam lahko takoj povem,« je odvrnil detektiv. »Ni še dolgo, kar sem imel opravka s to zadevo,« je dodal, »zato se še spominjam nekaterih podrobnosti.«

Povedal mu je, da je Zora poročena s Kregarjem. (Dalje)

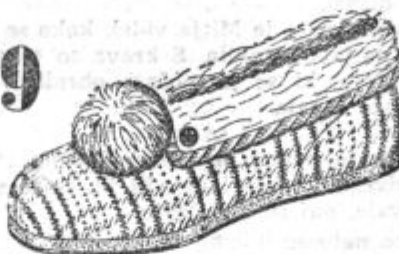
DOBRO OBUT SE NE BOJI ZIME

129

Zelo udobni čevlji iz finega boksa, čez rist okrašeni z okusnim jezikom. Dobro pristojajo k vsakemu kostumu.

39

Kupite te tople in udobne copate iz volnenega dubla. Ohranile Vas bodo pred mrazom.

39

Visoki otroški lakasti čevlji iz gume. Praktični in dobri za snežna dneva, ker ne prepuščajo vode.

29

Visoki domači copati za otroke, izdelani iz toplega volnenega dubla z usnjenimi podplati in niskimi usnjenimi petami.

49

69

Odperti ženski čevlji iz diptina s polvisoko peto. Čez rist so okrašeni z lakastim jezikom.

99

Lahki usnjeni čevlji iz boksa z usnjenimi podplati. Primerni za vsako priliko.

79

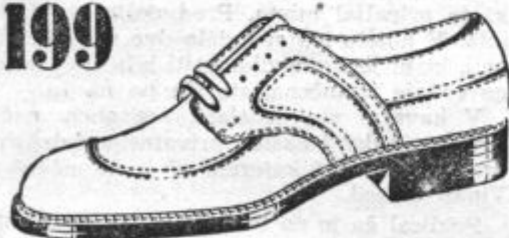

129

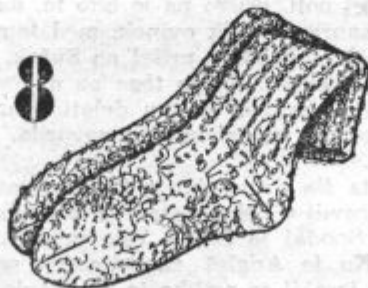
Močni moški polčevlji za štrpae, tope oblike, izdelani iz boksa. V njih se noga dobro počuti.

199

Zelo praktični in priljubljeni moški čevlji, iz najfinejšega črnega ali rjavega boksa, z dvojnimi usnjenimi na okvir šivanimi podplati.

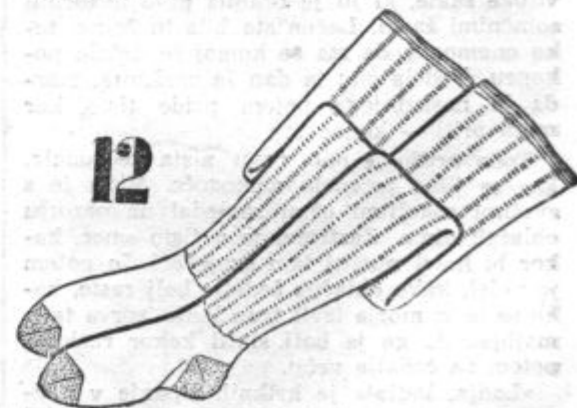
8

SIBIRAC
Tople zimske volnene nogavice. Moške Din 19, ženske Din 15, otročje Din 8, 10, in 12.

18832-691
Ako hočete da vam noga otroci preno zimo vedno zdravi, tedaj jim kupite te visoke gumijaste snežne čevlje.
Od štev. 27-30 Din. 79.-
Od štev. 31-34 Din. 99.-
Od štev. 35-38 Din. 129.-

12

RUŽA
Trajne in močne ženske nogavice iz čvrstega prediva. Za delo in dom.

